

AP2
f.T33
A

Telefons: CHELSEA 5152

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžiama kas Pėntayčia
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.
PRENUMERATA METAMS:
Savienyose Valstijose \$1.50
Kitose Viėpatystėse \$2.00
"T Ē V Y N Ē"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T Ē V Y N Ē

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T Ē V Y N Ē"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 18

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

NEW YORK, N. Y. Gegužės (May) 5, 1922.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875.

Vol. XIII

Įvairios Žinios

IŠ GENUOS KONFERENCIJOS.

Ligi gegužio 1 d. Genuos konferencija beveik jokių realių davinų neatnešė — vis tebeina tik derybos, visoki besitarimai ir ginčai. Šiandien svarbiausiais klausimais, apie kuriuos kiekvienas daugiausiai kalba yra šie:

1. Rusijos atstatymo planas ir išlygos Tarybų Rusų valdžiai, kurios turi būti priimtos, jei rusai nori susilaikyti Santarvės pagalbą. Tačiau šitos išlygos yra dar ne visiškai aiškiai suformuluotos ir dar nėra su galutiniu pareikalavimu Rusijos delegatams įteiktos. Mat Anglų dedama pastangų, kad tos išlygos būtų tokios, kad Rusų delegacija galėtų jas priimti, nes kaip dabar jos yra, tai tiesiog rusams yra nepriimtinos.

2. Francuzų užsipyrimas ir reikalavimai pildyti jų imperialistinės politikos užmačius. Šitas Francijos šukavimas ir po šiai dienai grumoja konferencijos iširimi.

3. Lloyd George'o dedamos pastangos sudaryti draugių ryšių sutartis tarpe viso pasaulio valstybių.

4. Lloyd George'o griežtas nusistatymas galutinai nustatyti Rytų Europos valstybių sienas.

Ypač pastarasis punktą yra visų svarbiausias, nes jisai yra pagrindū visų nesusipratimų, kas verčia valstybes laikyti didesles kariuomenes ir tas galutinai pablogina besiginčijančių valstybių ekonominę padėtį. O sienų ginčai tęsiasi nuo Baltijos ligi Juodųjų jurių.

Pranešama iš Genuos, kad nežiurint ką kitos valstybės sakys, Lloyd George šita klausimą kelsias bendrame konferencijos posėdyje. Tuomet teks peržiūrėti ir Lenkų-Rusų sutartis ir kitos. Anot paties Lloyd George išsitarimo, šiandien pilna Rytų Europa tokių sienų, kurių pasaulis dar nėra užvirtinęs ir tas yra didžiausiu pavojumi pasaulio taikai. Jau net, sakoma, ir patys francuzai pripažįsta, kad Lenkų-Rusų Rygos sutartis yra perdidelė sunkenybė Francijai, nes ji yra pasizadėjusi Lenkiją gelbėti, jei ją pultų Rusai.

Jei galutino sienų nustatymo klausimas Genuos konferencijoje bus pakeltas, tai pati konferencija mažiausiai dar vieną mėnesį užsities. Bet tuomet iš tikro būtų padėtas rimtas pagrindas pasaulio taikai. Tuomet ir Lietuvos padėtis būtų galutinai išspręsta.

IŠ ANGLIAKASIŲ STREIKO.

Angliakasių streiko galo dar nesimato. Nors pranešama iš Vašingtono, kad prezidentas Hardingas daro planus streiko užbaigimui, tačiau nieko konkrečio nesigirdi. O tuo tarpu streikas eina visu platumu ir tolose vietose jau prasideda net neramumai.

Štai pranešama iš Brownsville, Pa., jog bal. 29 d. įvyko rimtas susirėmimas tarpe streikierių ir Valstijos kazokų prie Tower Hill No. 1 kasyklos. Sunkiai sužeista 4 kazokai ir 12 streikierių. Streikiui ilgiau tęsiantys galima laukti ir daugiau susirėmimų, ypač tuomet, jei kompanijos mėgintų su pagalba streiklaužių laimėti streiką.

TAUTŲ SAJUNGOS TARYBOS SUSIRINKIMAS.

Pagaliam nutarta sušaukti Tautų Sąjungos Tarybos posėdis gegužio 11 d. Genevon, nežiurint ar Genuos konferencija ligi to laiko pasibaigs ar ne.

Šiame posėdyje bus svarstoma: 1) reikalai, kuriuos Genuos konferencija paves T. Sąjungai išpildyti; 2) Tarptautinio Teismo reikalai, ypač srišyje su Tarptautiniu Darbo Biuru, nustatytas 8 valandų darbo dienos lauko darbu darbininkams; 3) laisvo miesto Daneigo reikalai; 4) tautinių mažumų teisės Lenkijoje, Pabaltijos valstybėse ir Albanijoje; 5) ginčas tarpe Lietuvos ir Lenkijos ir daug kitų dalykų apsvartymas.

CIVILIS KARAS KINLOJ.

Tarpe Kinijos militaristų prasidėjo civilis karas. Sukilėliai prieš dabartinę Respublikos valdžią surinko užtektinai kariuomenės ir sumušė valdžią ginančią kariuomenę. Jau prasidėjo apgulimas Kinijos sostinės Pekino.

RUSAI GRUMOJA LENKAMS.

Pasirašius Lenkijos delegacijai po pasmerkimo Vokietijos už padarytą sutartį su Rusija, Rusijos delegacijos pirmininkas pasiuntė Lenkijos delegacijai aštrią notą, kuria nurodoma, kad lenkai sulaužė prieškonferencijinės Rygos konferencijos sutartis ir tuo budu lenkai duoda progos Rusijai nesilaikyti jokių taikos sutarčių padarytų tarpe Rusijos ir Lenkijos.

Lenkijos atstovas į tai atsakydamas pasiteisina, kad Rusija negalinti Lenkijai uždrausti normuot savo santykius su kitomis valstijomis ir kad tokis

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

32-ras, 5-tas Dvimetinis SEIMAS

Prasidės 19 Birželio, 1922 m.,
HOTEL TULLER,
Detroit, Mich.

Kuopos rengkitės prie apvaikščiojimo ir rinkite kodaugiausiai delegatų.

LIETUVOS ŽINIOS

LIETUVOS REIKALAVIMAI GENUOS KONFERENCIOJE.

Genoa, bal. 26 d. Šiandien Lietuvos delegacija

įteikė reikalai, kuriuos Genuos konferencijai, reikalaujant dalyvaujančių konferencijoje valstybių pripažinti Lietuvą de jure ir taipgi priskirti Lietuvai Klaipėdą, Baltijos pajurios miestą, tuomi išpildant nutarimą, padarytą Versalės taikos sutarties 99 straipsniu. Delegacija taipgi protestuoja prieš Lenkijos okupaciją Lietuvos teritorijoje, kas trukdo Lietuvai išpildyti sureguliamą vandienio ir sausumos transportacijos, sulig Barcelonos ir Porto Rosa konferencijų nutarimo.

— Delei didelio potvinio Texas valstijoje žuvo 57 žmonės, apie 3,500 liko be namų ir daugybė turto sunaikinta.

— Pawtuxet audinyčių savininkai įsakė visiems streikieriams išsikraustyti iš kompanijos stubų. Negalėdami kitu keliu pereiti streikuojančių audėjų, tai pradeda vartoti žiauriausio teroro priemones.

— Nors buvo pranešimų iš Tautų Sąjungos šaltinių, kad ginčas tarpe Vokiečių ir Lenkų nustatyme sienų Aukštojoj Silezijoje jau pasėkmingai išspręstas, tačiau pranešama iš Varšavos, kad vėla neramumų audra pradėdanti kilti. Matyt lenkai rengia naują avantiurą.

— Iš 86,000 Suv. Valst. jureivių, kuri skaitlinė yra siuloma Kongresui priimti kaip pastovus Suv. Valst. jureivijos sąstata, sulig kongresmano Madden tvirtinimo 19,000 jureivių šiandien neturi ką veikti ir visas jų darbas esąs vien tame, kad jie pasirašo atsimindami užmokestį.

— Kilusi nauja revoliucija Brazilijoje, Marankao valstijoje, kur žmonės su policijos pagalba nuvertė valdžią ir veikiantį gubernatorių imetė į kalėjimą.

— Malaga, Ispanijoje, gaisras sunaikino muitinės namus, kur žuvo 60 ypatų ir apie 100 sužeistų.

— Pranešama iš Berlyno, kad balandžio 28 d. tapo atidarytas oru susisiekimas tarpe Maskvos ir Karaliaučiaus.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

LIETUVOS REIKALAVIMAI GENUOS KONFERENCIOJE.

Genoa, bal. 26 d. Šiandien Lietuvos delegacija įteikė reikalai, kuriuos Genuos konferencijai, reikalaujant dalyvaujančių konferencijoje valstybių pripažinti Lietuvą de jure ir taipgi priskirti Lietuvai Klaipėdą, Baltijos pajurios miestą, tuomi išpildant nutarimą, padarytą Versalės taikos sutarties 99 straipsniu. Delegacija taipgi protestuoja prieš Lenkijos okupaciją Lietuvos teritorijoje, kas trukdo Lietuvai išpildyti sureguliamą vandienio ir sausumos transportacijos, sulig Barcelonos ir Porto Rosa konferencijų nutarimo.

VILNIAUS KLAUSIMO IŠSPRENDIMAS.

Lloyd George bedarydamas planus Europos valstybių galutinai sienų nustatymui, negalėjo apsilenkėti ir su Vilniaus klausimu. „New York Times“ korespondentas, Edwin L. James, gegužio 1 d. sekamai praneša iš Genuos:

„Aš patyriau, kad santykiuose Lenkų-Lietuvių ginčo už Vilnių, Lloyd George reikalau abiejų valstybių priimti Tautų Sąjungos Tarybos nutarimą, kuris ligi šiol buvo palikęs negyva raide.“

Jei šitas pranešimas yra teisingas, tai vadinasi ir Lloyd George Genuos konferencijoje reikalau, kad Lietuva priimtų jau kartą atmetąjį Hymanso projektą.

ŽYDAI PRIEŠ LIETUVĄ.

Atmetus Lietuvos St. Vilniaus „seimo“ pirmininkui žydų reikalavimus

sudaryti pilnai autonomiską žydų valstybę Lietuvos Respublikoj ir naujai kuriamoj valstybės konstitucijoje panaikinus tautinių mažumų ministerijas, viso pasaulio žydai pakėlė didžiausį skandalą. Anglijos žydai, sakoma, surengė net protesto manifestacijas ir reikalauja, kad Lietuva būtų užtai nubausta išmetimu iš Tautų Sąjungos.

Šituo klausimu idėsimė sekamam „Tėvynės“ num. platų straipsnį, net su tūlais dokumentais, kuriame p. Pilėnas plačiai paaiškina, kas tą žydų triukšmą instiguoja ir delko jisai keliamas.

KIEK LIETUVIŲ IŠVAŽIAVO LIETUVON KOVO MĖNESI.

Vašingtonas, IV. 27 d. (Elta) Š. m. kovo mėnesį iš Amerikos iš viso lietuvių išvažiavo Lietuvon 554. Išvažiujančių skaičių sudarė 355 vyrai, 69 moterys ir 130 vaikų.

Iš Lietuvos Laikraščių

Londonas. Einančiomis iš Londono politinių sferų žiniomis pasitikima, kad Lietuva šio mėn. bėgyj Antantės bus pripažinta de jure ir kad Genuos konferencijoj gali but išrištas Klaipėdos klausimas.

Bernas. Ispanų ministrų kabinetas svarstė Lietuvos respublikos pripažinimo de jure klausimą ir išsireiškė už pripažinimą.

Varšava. „Kurier Polski“ pranešimu iš Vilniaus praneša Varšavon, kad š. m. kovo 28 d. 13 valandą Atmetus Lietuvos St. Vilniaus „seimo“ pirmininkui žydų reikalavimus

Palangos Krašto Šventė ir Kurorto Reikalai

Kovo mėn. 31 d. Palangos krašto gyventojai iškilmingai apvaikščiojo metinės sukaktuves savo sugrįžimo prie bendro Lietuvos kuno. Į jų šventę atsilankė kviesti iš Kauno ministerių atstovai, daug Mažosios Lietuvos piliečių, mūsų atstovas Klaipėdai, Klaipėdos kraštui Aliantų komisaras p. Patinė ir privažiavo daug sodiečių. Miestelis buvo papuoštas tautinėmis vėliavomis.

Šventė prasidėjo iškilmingomis pamaldomis, eglatėmis ir aglių girliandomis išpuštoje bažnyčioje. Laike mišių griežė karo orkestras. Žmonių buvo pilna bažnyčia. Po iškilmingo Te Deum laudamus, prieš bažnyčią buvo prakalbos. Kalbėjo šventės organizatoriai, vietos žmonės, žydai ir atvykę ministerių atstovai. Paskui visa minia su orkestru priešaky nuėjo į Birutės kalną. Pakelėje kurorto šile minia užsidurė ant gyvųjų paveikslų: esena susitikimo šile Keistuolio su Birute. Birutės kopylėj vėl buvo trumpos pamaldos, po pamaldų prakalbos. Didelio išpuodžio į susirinkusių padarė Lietuvos veterano veikėjo Povilo Matulionio kalba... Paskiau visa minia su orkestru priešaky vaikščiojo pajuriu, dainavo tautiškas dainas, žaidė sniegu ir apie 3 valandą su grīzo miestelin, kur Kurgauze pakviestiems svečiams buvo suruošti iškilmingi pietus be svaiginamųjų gėrimų. Pietavo virš 200 žmonių. Vakare vietiniai artistų mėgėjai suvaidino K. Puidos „Mirga“, dainavo chorą, deklamavo. Rytojaus dieną vietos artistai, savivaldybė drauge su Ministerijos atstovais darė orientacijos posėdį.

Posėdis su 2 val. pertrauka pietums, tęsėsi beveik visą dieną. Buvo apsvartyti šie klausimai: žvejyba, žemės tvarkymas, kurorto klausimas, savivaldybės klausimas, susisiekimas Palangos krašto, mokyklos, apsaugos, vietos gyventojų mišku aprūpinimo klausimas ir tt. Ypač daug kalbėta ir tartasi del kurorto. Ministerių atstovai, vietoje susipažinę su padėčia ir išklause pranešimų, priėjo prie tos išvados, kad viskas, kas dabar daroma vasaros sezonui patikti, nėra pakankama ir čia pat buvo išrinkta tam kurortu rūpintis komisija, kurios išdirbti ir valdžios užtvirtinti įstatai, bus privalomi visiems Palangos krašto gyventojams ir atvykusiems į kurortą svečiams. Po to valdžios atstovai žadėjo Kaune išrišti klausimą apie paskyrimą nuo valdžios tam tikro nurodyto komisaro. Buvo konstatuota, kad atsiektą tikslo Palangos ir Kretingos krašte sustiprinus pasienio sargybą. Tarp kitų svarbių nutarimų buvo priimta rezoliucija Palanga, kaip kurortą, atskirti nuo valdžios ir suteikti jai miesto teises. Be to, kuo greičiau įsteigti Palangoje Prekybos ir Pramonės mokyklą su žuvininkystės ir jurininkystės skyriais.

Ministerių atstovai, susipažinę su kurorto ir apskrytai Palangos krašto reikalais bei defektais, pranešė valdžiai ir, kas negalima busiū įvykinti savivaldybės jėgomis busianti suteikta pagalba iš centro. Sanitarijos skyrius, susisiekimo ir švietimo ministerijų atstovai neužbaigė pavesių jiems darbų, pasiliko, kiti sugrįžo į Kauną. („Lietuva“)

sekančių skelbimą, kurį „seimo“ kanceliarijos vedėjas aprobavo.

„1922 m. kovo 24 d. 20 Vilniaus seimo atstovų įėjo Lenkų valstybės seimo sudėtin. Tuo budu, einant Vilniaus seimo nutarimu iš š. m. vasario 20 dienos, skelbia Vilniaus „seimo“ paleidimą.“

Lenkų Užsienių Reikalų ministerija atsuntė mūsų Užsienių Reikalų ministerijai notą, kurioje siuloma mūsų Paštų, Telegrafų ir Telefonų Valdybai padaryti tiesioginį pašto, telegrafo, telefono susisiekimą su Lenkija, nors per Daneigą ir Karaliaučių.

1922—23 metų Klaipėdos miesto biudžete numatyta pajamų ir išlaidų 39 milijonai auks., pernai nebuvo 18,000.000.

„Prūsų Liet. Balsas“ ramo, jog Klaipėdos krašte vokiečių mokytojai kankina lietuvių vaikus patriotinėmis vokiečių dainomis rusų dvasioje.

Klaipėdos miesto taryboj Heimatbndininkų vyriausias kiršintojas ir lietuvių neapkeštojas, „Dampfboot“ redaktoris Seyfrieds, kalbėdamas prie progos apie lietuvių gimnazijai buto davimą mokytojų seminarijoj, labai užsipuołė valdžią. Lietuviai esą gali pasistatyti sau gimnazijai namą, jeigu jie nori turėti tokių įstaigų. Visuomenės namų esą neleistina pavesti tam tikslui. Ir taip drįsta kalbėti ateiviai (S. atėjęs iš Bavarijos) tokiam krašte, kurio gyventojų daugiau (70%) yra lietuviai!

"TEVYNĖ"

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius.

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tevynėi“ turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, oranžiniai ir tt., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugražinimui.

REIKALINGA AKCIJA.

Iš tilpusio pereiname „Tevynė“ num. p. Pilėno pranešimo sužinome naujus planus Francužų-Lenkų avantiūroms. Tenai yra aiškiai pasakyta, kad Francijos ir Lenkijos imperialistai nutarę prijungti prie Lenkijos Gardiną, Vilnių ir Klaipėdą ir tą savo nutarimą paskelbsia Genuos konferencijai užsibaigus.

Kadangi tokias žinias praneša dabartinio Francijos premiero Poincare privatine sekretore, p-lė Povreau, tai galimas daktas, kad jos yra visiškai teisingos. Pagaliau atsivėlusį Varšavos junkerijų darbuotė šiuo klausimu, irgi tenka pastebėti tokių davinių, kurie kai kartas patvirtina p-lės Povreau teikiamas žinias.

Iš tos lenkų darbuotės tenka pastebėti štai kas: prasidėjus Vilniaus prijungimo prie Lenkijos komedijai Anglija ir Italija tam griežtai pasipriešino ir ant karto suparaliziavo tą lenkų smurtą žygi. Tačiau po pasitarimų su francuzais, kuriuose matomai prieta prie aukščiau minimo nutarimo, štai Varšavos Seimas padaro oficialų Vilniaus prijungimo prie Lenkijos akta ir ir nutaria imti Vilniaus „seimo“ komisiją kaip pilnateisius Lenkijos Seimo narius, atstovaujantius prijungiamąją kraštą. Šitokiam savo žygiui lenkai matomai gavo iš kur nors palankų pritarimą. Todėl nėra mažiau sios abejonės, kad toksai pritarimas gautas iš Francijos.

Taipgi ir Klaipėdos klau simu lenkai su francužų pa galba galutinis žygius davo. Štai Kauno „Lietuva“, pasiremdama lenkų laikraščių, praneša, kad pradžioje šio mėnesio pasibaigė Varšavoj Klaipėdos delegatų ir Lenkijos vyriausybės derības delei „prekybinių ysių“ padarymo, kurio Lenkijai davusios pagėdaujamų vaisių. Netrukus įvykių šios sutarties pasirašymas Klaipėdoje. „Laisvo“ miesto apygardos vardu sutartį pasirašys Francis pastatytasai aukštasai komisaras Pestine, o iš Lenkijos pusės — generalis lenkų konsulas Klaipėdai Šarota. Pasirašius šią sutartį, Lenkija tikisi turėsianti progos įsitvirtinti Klaipėdos krašte ir įgyisianti susisiekimą su Klaipėda Nemanu arba sausuma per Rytų Prusus.

Nors Klaipėdos krašto dar niekas laisvu nepaskelbė, tačiau francužų diriguojamas Pestine jau daro sutartį su Varšava „laisvo miesto apygardos“ vardu.

Tas reiškia, kad tarpe francužų ir lenkų yra padarytos slaptos sutartys.

Prie to dar tenka pastebėti Francijos premiero Poincare dbrasus pareiškimą, padarytas bal. 24 d. Bar-le-Duc, kad esą jei Santarvė nesutiks suvienytom jėgom ginti Versalės sutarties, tai Francija viena ją apgins. Vadinasi, jei Santarvė nepilds Francijos reikalavimų Genuos konferencijoje, tai Francija atsiskiria nuo Santarvės ir pati viena eina smaugti Vokietijos. Šitokis dbrasus Paryžiaus imperialistų pasisakymas duoda aiškiai suprasti, kad visko galima laukti iš desperacijon ipuolusios Francijos, nežiurint, ar Santarvė tam pritarė ar ne. Todėl ir žinios, apie francužų-lenkų padarytą sutartį Vilniaus ir Klaipėdos prijungimo prie Lenkijos klausimu, greičiausiai bus teisingos, nes lenkų darbuotė kai kartas duoda patvirtinančių tas žinias davinių.

Ar šitas smurto žygis duos teigiamų vaisių Paryžiaus ir Varšavos imperialistams, tai kitas klausimas, apie kurį teks pakalbėti kitu kartu. Dabar prieš mus atsistoja klausimas: ar galima ramiai sudėjus rankas laukti, kol francuzai su lenkais realizuos šiuos savo planus? Musų supratimu, butų didžiausias prasižengimas nieko neveikti tokiu svarbiu momentu. Todėl ar nevertėtų atitinkamam Amerikos lietuvių autoritetui pasisūti protesto rezoliucijas Genuos konferencijai, Tautų Sąjungai, Amerikos valdžiai ir Santarvės valstybėms? Kol dar ne vėlu, tegul tai pasvarsto keno pareigomis yra toki darbai atlikti.

LATVIŲ VEIDMAININGUMAS.

Jau net nubodo beskaitant Lietuvos laikraščiuose tas gražias ir garsias deklamacijas apie Latvių „širdingą draugingumą“ Lietuvių. Tačiau realiu žvilgsniu to tuščios ir garsios deklamacijos tik tokiomis ir pasiliko.

Štai reikalinga Varšavos junkeriai gauti Pabaltijos valstybių pritarimo savoms avantiūroms, kad tuomi sustiprinus savo poziciją Genuos konferencijoje ir jie sumano sušaukti Varšavon Pabaltijos valstybių konferenciją, neva įkuryti sąjungos ir sudarymi vienodo fronto Genuos konferencijoje. Kai žinome, Lietuva šioje konferencijoje ne nedalyvavo, nes ar verta eikvoti laikas besitarimams su tokiais žmonėmis, kurie lenkai, kurie padarytų sutarėjų nepildo ir negerbia tarptautinės teisės. Tačiau Latvių ir kitos Pabaltijos valstybės be jokių dvejonių pasiuntė savo atstovus pas lenkus ir tie pasirašė tokias sutartis, kuriomis le galizuojama lenkų avantiūros linkui Lietuvos. Nėgana, kad pasirašė tokias sutartis, bet net pasizadėjo butinai pritraukti ir Lietuvą tų sutarėjų pasirašymui.

Buto dar manyta, kad

gal Latvių St. Seimas, apsvairstes tas sutartis ir pamatės kiek jos žalingos Lietuvai, atmes jas. Bet kur taul! Ir St. Seimas, net be jokių didesnių ginčų, tas sutartis ratifikavo. Vadinasi, Latvija visu savo valstybės autoritetu patvirtinavimas Lenkijos avantiūras, kaip to tiesotą žygi.

Vargu bau galima rasti kur veidmainingesnius kaimynus, kokias pasirodė esą latviai. Čia meilinas, garsiai šukauja apie „pusbrolystę“ ir tuo patim kartu gelbsti Lietuvos priešiui, kad ją pasmaugus. Gal bent dabar atsipeikės Lietuvos deklamatoriai, pamatėkokį „draugingumą“ Lietuvai išdeklamavo iš Latvių.

Tačiau apie Suomius, kurie yra tik tolimi Lietuvos kaimynai, to negalima pasakyti. Nors jie buvo pasiuntę savo atstovą, Holstį, ir Varšavos konferenciją, bet sužinoję, kad Lietuva tapo izoliuota iš šios konferencijos, tiek spauda, tiek partijos ir net premieras tiesiog smerkia Holstį už savo veidmainingumo politiką.

PERŽVALGA

„Žydų triukšmo prieštastys. — Kai pereiname „Tevynė“ num. buvo minėta apie sukeltą žydų skandalą Lietuvoje, dabar iš atėjusių Lietuvos laikraščių jau galima spėti delko tas skandalas kilo. Pradėjus St. Seimui svarstyti konstitucijos 80 skirsnį, kuriuimi kalbama apie tautinių mažumų teise Lietuvos valdoje, kilo tas skandalas. Apie tai štai kokių žinių paduoda Kauno „Tevynės Balsas“:

„Šis skyrius nepatiko nei vienui seimo frakcijai, nepatikio ir vienui tautinei mažumai — žydams. Del jo kilo retai Seime tematyta audra. Frakcijų atstovai skundėsi, kad tautinėms mažumoms projektas duodas per daug net ir to, ko jos pačios nereikalauja. Pavyzdžiui, buvo nurodyta Lietuvos vokiečių partijos memorialis, kuriame jie pasisako pilnai esą patenkinti bendrąja vyriausybe, jokie tautinio ministėrio nereikalauja. Žydai priešingai nurodė, kad jiems tos nieko neduodančios tautinio ministėrio institucijos per mažą. Jų bendruomenių susi važiavimas nutarę reikalauti, kad toj tautinėj autonomijoje, kurios viršunėje bus jų ministeris, turi buti susi burės visas tautinių mažumų gyvenimas, visi reikalai. Vyriausybė su toms mažumomis galinti susižinoti tik per jų tautinėj ministėriją. Žodžiū, nutraukiama visi tie sioginiai ryšiai su Lietuvos valstybės vyriausybe ir sudaromos mažumų valstybės didžiuleje Lietuvos respublikoje.“

Kadangi šitokiam žydu reikalavimui nepritarė nei frakcijų atstovai, ypač visus nustebino, kuomet socialistdemokratų frakcijos atstovas Plečkaitis griežtai pasisakė prieš visas tautines ministėrijas ir išimtinąs tautinių mažumų teises ir labai skaudžiai išpeikė žydus už siekimą tik sau vieniems ministėrio, nes siuo tokiū skaitlinėj tautinėms mažumoms gavimui mis-

terio, kokią turi tik vieni žydai. Plečkaičio nuomone, žydams ministeris delto esąs nereikalingas, kad jis žydų proletariatui nieko negalis duoti. O nepartinis Žitinevičius nurodinėjo pavyzdžiū, kaip viena tautinė mažuma — žydai — visuo met siekė Lietuvoje plačią privilegiją ir net diktaturos, prisimeilindami buvusiai tuomet Lietuvoje valdžiai. Į šitokius atstovų pareiškimus, to paties „T. B.“ pranešimu, žydu atstovai sekančiai atsakė:

„Soloveičikas, įžengęs tribunon, perspėjo, kad taip kalbėti prieš žydus nereikia, nes dar nėra išristas Vilniaus likimas. To mazgo išrišti be žydu, tikina Soloveičikas, nepavyks. Toliau iš jo kalbos galima buvo suprasti, kad niekinant žydu reikalavimus, galinti pablogėti Lietuvos tarptautinė padėtis. Jei bijoma turėti daug tautinių ministėrijų, tai Soloveičikas siulo pakelti tautinių mažumų nuosimčių skaitlinę, pav. 200.000. Tiek žmonių, kaip numatoma, turėtik žydai. Toki mažuma, Soloveičiko nuomone, butinai privalo turėti savo ministėriją.“

Štai ir išsiriša to triukšmo mazgas. Soloveičikas grumojo Lietuvai net Vilniaus klausimu ir Lietuvos tarptautinę padėtimi, jei Seimas neišpildis žydu reikalavimų — jei nesutvers Lietuvos valstybėje žydu valstybės. Ir matomai St. Seimas šį klausimą išsprendė ne taip, kaip žydai reikalavo, todėl p. Soloveičikas ir šaukia ir pasauli, kad Lietuvoje tautinių mažumų teise visiškai panaikintos. Mat eina savo grumojimuose nurodytu keliu. Tai tiek žydam rupe Lietuvos, kaip valstybės, likimas.

„Lankų intrygos Vatikane. — Elta paduoda žiniū, kad nesenai Vatikano spautuvėje atspausdintas „Ponifikalinis metraštis“ 1922 m. lenkų pastangomis sufalsifikuotas. Tame pranešime sakoma: „Štai to metrašcio 16-tas puslapis buvo išplėstas ir pakeistas kitu; tokiu budu liečiantieji Ukrainą paskyrimai pražuvo, kad galėtų atrodyti, jog šv. Tėvo sostas išskyrė iš visų tautų tarpo Ukrainą, kurią Vatikanas visuo met skyrė nuo Lenkijos, ypač skirdamas rusinų vyskupų.“

„Idėtas puslapis yra visai aiškiai priklijuotas ir kas tu rti tą 1922 metrašti, gali pats išitikinti. „Kuomet apie tą faktą Popiežius sužinojo, tai tuojaus norėjo pamatyti metrašti, reikšdamas savo didžiausią pasipiktinimą. Išaktytas aštriausias tardymas — dabar apie tai tik ir kalbama Vatikane.“

Tai tik kalbama, bet kad nusikaltėlius baustų, tenka labai abejoti. Juk Lenkija yra širdingiausiai globojama Vatikano kudukis, kurio gerovės delei Vatikanas net ligi šiol dar nėra pripažinęs Lietuvos nei de facto. Vienok šitas įvykis paliudija tą faktą, kiek šlykščių politinių intrygų slepiasi už storų Vatikano sienų.

„Atsikreipus į kitą pusę, matome, kad SLA. Pild. Tarybos rinkimais begalo susidomėjo ir Bostono špitolnikų organas „Dar-kas“. Vienok pastarajam nerupi kas bus išrinkta į SLA. Pild. Tarybą — jis gavęs progos paminėti mūsų organizaciją, stengiasi išnaudoti tą progą ir, sau praprustu budu, kiek galint ją apšmeižti, apmeluoti. Šitas špitolnikų organas net per du savo numerū lieja insinucijas ir nuodus ant mūsų organizacijos ir jos organo. Jisai tvirtina, kad SLA. kuopos nėra niekuomi prisidėję prie kovos už Lietuvos nepriklausomybę ir nėra pirke nei vieno Lietuvos paskolos bono. O organui primeta, kad jisai buk daugiau nieku neušimtas, tik „katalikų“ ir jų įstaiųgų šmeižumu.

Apie telpančius „Tevynėje“ „šmeižtus“ nieko nesakysime, nes kas skaito SLA. organą, tas žino, kad jame yra rašoma tik apie tokius dalykus, kurie aiš-

tais faktais įrodomi. Jei įvykusių faktų paminėjimas ir jų įvertinimas galima vadinti šmeižtais, tai tegul sau „Dar-kas“ apie tai šukauja. Pagaliau kas, kas, bet „Dar-kas“ neturi nei mažiausios moralės teisės ko nors kaltinti šituo žvilgsniu, nes jisai yra tik ru sandėliu slykščiausių keiksmų, šmeižtų, melų, insinucijų ir įvairių provokacijų — nei vienos eilutės neparaso apie kitų isitikinimų žmones, kad nebūtų melų ir šmeižtų.

Bet kaslink tvirtinimo, kad SLA. nėra nieku prisidėjęs kovojė už Lietuvos nepriklausomybę ir nepirke Lietuvos paskolos bonų, tai tik špitolnikų organo vedėjai tokius dalykus tegali tvirtinti, kuriems net paprasčiausio žmoniškumo dėsniai nėra žinomi. Jau jei vien Lietuvos paskolos bonų pirkimas tegalima laikyti Lietuvos rėnimu, tai mes pasakysime „Dar-kui“ į ausį, kad rasime labai mažą tokių SLA. kuopų, kuriuos nebūtų pirke bonų, o SLA. 4-tas apskritys yra pirke net už \$1,000. Tegul „Dar-kas“ parodo nors vieną klerikalinių organizacijų kuopą ar apskritį, kuris butų už tiek bonų pirke! O kur dar visos SLA. kuopų aukos Lietuvos Raud. Kryžiui, Lietuvos Šaukliams, Gynimo Komitetui, našlaičių draugijoms, universitetui, Vilniaus atdavimui ir tt.

Mes galime užtikrinti „Dar-ka“, kad SLA. yra daugiau Lietuvą parėmęs medžiaginiai ir moraliė, negu bile kuri nors kita Amerikos lietuvių organizacija. Tiesa, SLA. nėra aukavęs į Tautos Fondą klerikalų politikai, tačiau klerikalų partijos darbuotė Lietuvai naudinga skaito tik tos rūšies gaivalai, kai pats „Dar-kas“, o kiekvienas blaivai protaujantis lietuvis, net ir rimentesni katalikai žino, kad klerikalai su savo Tautos Fondu Lietuvai padarė daugiau žalos, negu naudos!

Bet jei „Vienybės“ peržvalgų rašytojas žinotų SLA. įstatus, kuriuose apie jokią agitaciją nieko nesakoma, ir Seimų atkartotinus nutarimus, kuriais SLA. organizaciją nieko nesakoma, ir Seimų atkartotinus nutarimus, kuriuos SLA. organizacija nepripažinti, ir Seimų atkartotinus nutarimus, kuriuos SLA. organizacija nepripažinti...

Atsikreipus į kitą pusę, matome, kad SLA. Pild. Tarybos rinkimais begalo susidomėjo ir Bostono špitolnikų organas „Dar-kas“. Vienok pastarajam nerupi kas bus išrinkta į SLA. Pild. Tarybą — jis gavęs progos paminėti mūsų organizaciją, stengiasi išnaudoti tą progą ir, sau praprustu budu, kiek galint ją apšmeižti, apmeluoti. Šitas špitolnikų organas net per du savo numerū lieja insinucijas ir nuodus ant mūsų organizacijos ir jos organo. Jisai tvirtina, kad SLA. kuopos nėra niekuomi prisidėję prie kovos už Lietuvos nepriklausomybę ir nėra pirke nei vieno Lietuvos paskolos bono. O organui primeta, kad jisai buk daugiau nieku neušimtas, tik „katalikų“ ir jų įstaiųgų šmeižumu.

Apie telpančius „Tevynėje“ „šmeižtus“ nieko nesakysime, nes kas skaito SLA. organą, tas žino, kad jame yra rašoma tik apie tokius dalykus, kurie aiš-

tais faktais įrodomi. Jei įvykusių faktų paminėjimas ir jų įvertinimas galima vadinti šmeižtais, tai tegul sau „Dar-kas“ apie tai šukauja. Pagaliau kas, kas, bet „Dar-kas“ neturi nei mažiausios moralės teisės ko nors kaltinti šituo žvilgsniu, nes jisai yra tik ru sandėliu slykščiausių keiksmų, šmeižtų, melų, insinucijų ir įvairių provokacijų — nei vienos eilutės neparaso apie kitų isitikinimų žmones, kad nebūtų melų ir šmeižtų. Bet kaslink tvirtinimo, kad SLA. nėra nieku prisidėjęs kovojė už Lietuvos nepriklausomybę ir nepirke Lietuvos paskolos bonų, tai tik špitolnikų organo vedėjai tokius dalykus tegali tvirtinti, kuriems net paprasčiausio žmoniškumo dėsniai nėra žinomi. Jau jei vien Lietuvos paskolos bonų pirkimas tegalima laikyti Lietuvos rėnimu, tai mes pasakysime „Dar-kui“ į ausį, kad rasime labai mažą tokių SLA. kuopų, kuriuos nebūtų pirke bonų, o SLA. 4-tas apskritys yra pirke net už \$1,000. Tegul „Dar-kas“ parodo nors vieną klerikalinių organizacijų kuopą ar apskritį, kuris butų už tiek bonų pirke! O kur dar visos SLA. kuopų aukos Lietuvos Raud. Kryžiui, Lietuvos Šaukliams, Gynimo Komitetui, našlaičių draugijoms, universitetui, Vilniaus atdavimui ir tt.

Laiškai iš Lietuvos

Nesenai šventėme keturių metų Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Visur buvo rengiamasi ta šventę švęsti iškilniai, kad upo sukelti, kad tautos melancholinį pobudį sujuditinti. Po tiek metų vargo visiši išvargę, nusidirbę ir jau jautiamas trukumas gyvumo. O gyvumo, energijos reikia dabar daugiau parodyti, negu kada nors pirmiau.

Musų šventės iškilnėse dalyvavo kariuomenė ir visi piliečiai. Šventės centru buvo karo muzėjus, kur kunigas Tumas-Vaišgantas pašventino Amerikos lietuvių atsiųstą dovaną *Laisvės Varpą*. Čia daug apie jį kalbama, daug dėkingumo reiškiamą Amerikos lietuviams. Butų daug daugiau dėkingumo, jeigu butų čionai pat ir visi kiti geri rekordai apie Amerikos lietuvius. Tiesa, čia niekas ant jų nepyksta, niekas juos nekaltina, visi dėkoja už jų pagelbą duotą, vienok pasivisus jaučiama, kad Amerikos lietuviams kiek davę,

tiek, mėgsta tuo begado girtis, prikišinėti, didžiulais žiūrėti į vietos žmones lyg į ubagus, kurie laukia jų almužnos. Tokį išpuđį gavo vietos lietuviai iš pasikalbėjimų su broliais amerikiečiais. Kartais labai ir negraži, iš šono žiurint, kaip atvykęs „amerikon-tas“ ir turėdamas rankoje penkesdešimties dolerių Lietuvos Laisvės Paskolos lakštą rodinėja visiems prasiunt ir neprasiunt, nuduoda mas lyg baisiausia auką padaras. Bet dažnai tai ne tiek rodymas pasoklos lakšto taip nemalony išpuđį padaro, kiek po to ieškojimas malonių: „Jūs šį didvyrį dabar turite aprūpinti“. Ir tas „didvyris“ iš departamento į departamentą laksto su lakštais rankose ir malonių ieško. Bet tų malonių niekas neskaito, nes „amerikon-tas“ nori, kad jam direktorius ne tik patartų ar nurodytų, bet kartu nori, kad ir visame padėtu, su juo gatvėn išeitų, kur susitikęs pri-

valo pažinti ir pasakyti: „ot Amerikos lietuvis, rėmęs mūsų tautą“ ir tt. Tas daroma, bet tam tikrose ribose. Gal dar daugiau amerikonių pavaišinti užsiimtų, jeigu būtų laiko. Beto amerikonių iš visur tik skystis bėga į departamentus, su raštininkais barasi, koliojasi, nes mat tie darbininkai neatlieka taip greitai darbo, kaip Amerikos raštinės ir tt.

Propozicijos vėla įvairios, bet nurodymu nepasitenkinti, reikia smulkmeniškaiai pasakoti, o prasidėjus su kuriuo, nėra jau galo. Sakoma, amerikonių parvykę su pinigais visai nesupranta mūsų tvarkos, padėties, sąlygų, neturi reikalingo bile kokį darbą užimti prityrimo, net nuovokos. Dažnai paklausia: „buvai Amerikoje, tai pasakyk, kodėl ten vadinamieji pirkliai ir kt. neturi mažiausios nuovokos apie prekybą? Visa išaiškinti būtų sunku, todėl atsakai trumpai: „Dėlto, kad jie geri pardavėjai...“ Bet turbūt ir ne visur, o tik tarp savųjų, pridėsi.

Ir reikia pasakyti, kad parvykę iš Amerikos daktarai, inžinieriai, advokatai, profesoriai, amatininkai, pirkliai ir kt. čia begalio stebina žmones savo naivumu. Yra žmonių, kuriems pripažino visi darbotumą, gabumą ir tokie jau šiandien užima vietas, bet tai maža dalelė, o didžiuma nori negalimo, ieško nerandamo, nuduoda dideliais, patys mažais budami, pušiai tuščiai ir tt. Tokie ponai dažniausia tuoj bėga atgal į Ameriką rėkdam, kad čia jiems nėra vietos, kad juos skriaudžia ir tt. Sakau, už tokius žmones prisėina rausti ir nesisykioti esąs buvaunas, Ameriką matės.

Todėl ir Laisvės Varpū džiaugiasi, bet matydami rėksmus ir kitus defektus pas daugelį Amerikos lietuvių, jaučiasi kaip ne jaunu. Mes statome Respubliką, dirbame visi, aukojame ir štai vienas kitas iš mūsų tarpo girtis pradeda kiek davę. Rodos, kad jis tuo visus pralenkęs, kad didelį darbą padaręs. Tik pagalvokime ar amerikiečio gali kelesdešimt dolerių atsverti auką to tėvo ar motinos, kurie atidavę savo sumę. Ar ne naivu ir kvailia savo aukas išrodyti sugrįžus į Lietuvą, kuomet čia vietos žmonės yra ne tik pinigų aukavę, bet gyvybes sudėję už tautos nepriėmimą. Ar gali pagalios šimtas dolerių persverti ukininko nuolatines aukas (rekvizijas), kurias atiduoda javais, gyvuliais ir kitais daiktais kas metas po kelis kartus, kad užlaikyti ir maityti kariuomenę fronte? Jau paprastas pilietis yra išmokejęs mokesčiais daugiau negu šimtą dolerių, kad tik savo tautą apginti. Ar gali but palyginti šimtai dolerių su to kariuomenės auka, kurią jis ne pinigų davę, bet per keturis su virš metus tarnauja kariuomenėje apleidęs savo ūkį, savo darbą, mokslą. Kiek tai nuostolių tie žmonės panešę, o vienok ne vienas iš jų neprikišinėja niekam, nemini, nesirodo, kad

jis ką nors paaukavęs. Net tas valdininkas, kuris taip peikiamas amerikiečio ir, ištikro, dirbamo darbo nemoka, nes yra, dažniausiai, prievarta atitrauktas į tą darbą iš kito, kurį jis moka, gaudamas menką atlyginimą, kad pragyvenimui neištenka, taikos aplinkybių, nes žino, kad eina kova už tautos ateitį, už Nepriklausomybę, ir jis tenkinas ką gauna ir sukanęs dantis kenčia. Čia yra visų įsitikinimas, kad kas šiandien yra, nėra gera, kad netobula, bet dirba, nepameta darbo ir bėgdami nuo darbo nerėkia, kad negera, bloga. Čia kenčia ukininkas, kenčia darbininkas, kenčia valdininkas ir nors jie kenčia, bet jie ir dirba ir jie visi kuria valstybę. Buvo atsitikimų, kada algų negavo darbininkai per kelis mėnesius ir tuomet nerėkė, bet dar labiau susiburė ir burelį ir vieni kitiems skolinamies, iš kaimo atsiveždami gyvenimo ir dirbo. Kas būtų atsikię su amerikiečiais, kurie nepergyvenę jokių sunkumų, nes jie jokio darbo ne-

Klaipėdos Kraštas

Mūsų visuomenė dabar labai susirūpinusi mūsų sostinės Vilniaus likimu dažnai lyg ir pamiršta Klaipėdos kraštą, tarytum jis būtų ne taip svarbus, antraišlis. Iš tikrųjų gi Klaipėdos kraštas mums nėra kiek nemazai reikalingas, o gal dar labiau negu Vilniaus kraštas. Tai yra mums vienintelis išėjimas „langas“ į jurą. Tulas pasakys gal, kad mes turime Palangą. Taip, turime Palangą, bet ji nėra uostas. Norint ten įtaisyti tikrą uostą, kaip mano to dalyko žinovai, reiktų tiek daug pinigų, kad mūsų maža valstybėlė ir per daugelį metų nepajęgtų pakankamai surinkti. Tuo būdu, Klaipėda lieka vienintelis uostas Baltijos pajury, per kurį Lietuva galėtų išeiti į jurą. Bet gal tai svetimas mums miestas ir mes neturime teisės jo reikalauti? Anaipol, nors pats miestas ir gerokai suvokietėjęs bei valdant jį keletą šimtų metų vokiečiams, bet Klaipėdos kraštas, nežiurint keleto amžių vokiečių viešpatavimo ir žiauros vokiečių politiko išliko ligi šių dienų lietuviškas.

Senovėje Mažojoje arba Prūsų Lietuvoj buvo svarbus tikiybines centras — garsoji Romuva, kur, kaip sako senovės rašytojai, gyvenęs ligi XIII amžiaus Krievė — visų lietuvių, senovės prūsų ir latvių vyriausias kungas. XIII amžiuje, vokiečių ordenui nukariavę latvius ir prusus, norėdami, neva, juos atversti į krikščionių tikėjimą. Tada priėjo ir Mažosios Lietuvos savarankiško gyvenimo galas, nes per ją Prūsų ir Litvonijos ordenui norėjo tarp savęs susiekti. Klaipėda su aplinkinių žemaičių kraštu pirmiausia buvo nukariuota Livonijos arba Kala vijočių ordenu, kuris čia įkūrė stiprią tvirtovę.

Vėliau, tame pačiame amžiuje, Mindaugui sujungus

dirbo Lietuvoje ir Amerikos doleriais gyvendami, nežino, ką kainuoja pragyvenimas valdininkui, kuris gauna algos nuo 1,000 ligi 2,000 auks. mėnesiui.

Kuomet švenčiant keturių metų sukaktuvės užgautas Amerikos lietuvių atsiųstas Laisvės Varpas, šale to, ką amerikiečiai gero davę, ne vienas atsiminė ir komiškąsias jų puses.

Vienok broliai amerikiečiai turi atminti, kad rimtųjų žmonių iš Amerikos čia niekas nepajuokas, niekas neužgaus, niekas neatsakys gero žodžio, teisingo patarimo, perspės, matydami ir blogą kelią įstojus ir tt. Bet vienok amerikiečiai i Lietuvos reikalus turi žiūrėti ne kaip į svetimos šalies reikalus, bet kaip į savo reikalus, nes Lietuva tiek jų kiek jie Lietuvos. Ir neturi auką davę žiūrėti, lyg kad šelpia tuos valdininkus, ką darba dirba, bet kad mes visi vieną laisvės aukurą kurendami, dedame kiekvienas sulgy išgalių ant to aukuro.

J. Strimaitis.

visą Lietuvą į vieną valstybę, lietuvių gimines Prusiai, Kuršiai ir Žemgaliai sukilo prieš vokiečius ir lietuviams padedant buvo numetę jų jungą. Tarp Vislos ir Dauguvos upių liko tik keletas vokiečių tvirtovių, kuriose jiems pavyko išsilaikyti, tame skaičiuje buvo ir Klaipėda. Vokiečiai matydami, kad neįstengs nuveikti lietuvių, veikdami atskirai susijungę į vieną ordoną. Vėliau kad Mindaugas žuvo, vokiečiai vėl atsivertė ir vėl nukariavo kryžiuočiai prusus, o kalavijočiai latvius. Bet žemaičiai tuo tarpu nuo jų atsigynė. Tik Klaipėdos kraštas pakliuvo į kryžiuočių rankas. Be Klaipėdos jie čia įkūrė dar Ragainės pilį. Tuo būdu Nemuno žemumų pakliuvo į vokiečių rankas, kuriose ir išbuvo ligi paskutinių laikų.

Iš čia vokiečiai veržėsi į Žemaičius ir Didžiąją Lietuvą. Del to kyla ilgas, veik nepalaužiamas karas, kuris tęsiasi visą XIV amžių ir baigėsi tik XV amžiaus pradžioje, kai Vytautas juos sumušė ties Žalgiriu (1410 m.). Po to nors dar ordonas mėgina kartais kariuoti su Lietuva, bet pasisekimo nebetrūti ir eina vis silpnyn, kol galop XVI amžiuje neišyra, atsiskydamas pats nuo taip uoliai pirmiau platinamos katalikybės ir priimamas Liutero mokslą.

Nukariuoti prusiai ir Mažosios Lietuvos lietuviai tapo vokiečių vergai baudžiauninkai ir buvo jų labai kankinami. Prusiai, nu galėjoj vokiečių ir persekiojami ilgai iui nūtauto, suvokietėjo. Yra žinių, kad vokiečiai neleidavo jiems net vesti, kol išmoks vokiečių kalbos. Lietuviai gi nežiurint visų per sekiojimų išlaikė savo kalbą. Tat galima išaiškinti tuo būdu, kad lietuvių gyvenama šalis buvo arti nuo Lietuvos sienos, tai yra nuo

karo lauko ir todėl vokiečiai nebūdami čia taip stiprūs, kaip Prusuose, negalėjo jų taip nutautinti. Mažiau, mat čia buvo miestų ir bažnyčių, rečiau sėsdavosi vokiečiai. Ir apskritai, matyti, kad Mažoji Lietuva ordenui rūpėjo mažiau negu kitos jo žemės.

1422 metais Vytautas sumušęs vokiečius ties Melno ežerų padarė sutartį ir galutinai nustatė Mažosios ir Didžiosios Lietuvos sieną, kuri išstovėjo ligi šiol lygiai penkius šimtus metų. Bet ir tada lietuvių padėtis anapus sienos maža ką tepasikeitė. Lietuviai pasiliko kaip ir buvę vokiečių vergai baudžiauninkai, bet nevokietėjo. Nors karai tarp ordono ir lietuvių liovėsi, bet kraštas ir toliau paliko mažiau gyvenamas ir netaip kulturingas, kaip vakarinės ordono žemės.

Nors kraštas ir praturto atėjus rimties laikui, bet užtai kilo kova viduje. Gyventojai reikalavo sau teisinių, o ordonas gi atsisakė jų duoti, norėdamas pats vieną visą valdyti. Didieji Vakarų Prūsų miestai kartu su dvarininkais griebėsi ginklo prieš ordoną. Į tas kovas buvo įtraukti ir lenkai, kurie galį gale prijungė prie Lenkijos Vakarų Prusus. Bet todėl Mažosios Lietuvos padėtis dar pablogėjo, nes sumažėjus ordono žemėms jai teko išlaikyti kuone visą ordono organizaciją.

Bet šešiolikame amžiuje ordonas iširo. Paskutinis jo magistras priėmė protestantų (Liutero) tikėjimą ir pasiskelbė pasauliniu Prūsų kunigaikščiu, priklausančiu nuo lenkų karaliaus. Tada Prusuose išsiplėtė protestantizmas ir tik tada pradėta rūpintis liaudies švietimu. Pristatyta daugiau bažnyčių. Tuo laiku kaip tik išėjo ir pirmieji raštai lietuvių kalba. Rašyta daugiausia knygos dvasinio turinio: giesmynai, katekizmai ir tt.

Bet reformacija maža ką tegalėjo iškarto pakeisti. Praslinkus 50 metų po reformacijos įvedimo Mažojoje Lietuvoj 1578 metais rasytame lietuvių kalba Prūsų kunigaikščio Jurgio Fritviko rašte skundžiamasi, kad lietuviai dar neatsisakė senovinio savo stambeldžių tikėjimo. Pasirodo, kad ordonas tik iš paviršiaus tegalėjo įvesti krikščionių tikėjimą. Dar šešiolikame amžiuje lietuviai mažai tesuprato Kristaus mokslą ir nebuvo prapratę prie bažnyčios, juo labiau, kad bažnyčių maža tebuvo. Jie darbino šalia Kristaus ir senovės dievus ir stabus; jie tebesilaikė pagoniškių būry, lankėsi šventuose savo gojeliuose, aukėjo dievams vaiko paveikslus, bijojo vien savo dievų ir tt. Žino ma, tai buvo daugiausia kungų kaltės, kaip katalikų, taip ir paskiau protestantų, kurie buvo tamsūs ir maža tesirupino žmonių mokymu. Iš to rašto matyti dar, kad daug kas važinėjo per sieną Didžiojoje Lietuvoje i katalikų bažnyčias ir kai kuriuos sakramentus, pavyzdžiui krikštą, net du kartu priiminėjo, pas katalikus ir liutero iš.

(Daugiau bus).

Gyvenimo Dumble.

(Tąsa)

— Ko dairaisi? Neieškok — Jurgio nerasi. Juk jis slapstosi nuo tavęs — juokiasi šeiminkas.

— O kad tu prasmegtum su tokiais savo juokais! — degu visas piktuonu ir jei įmanyčiau, tai pribėgęs užsmaukčiau jį.

— Aš tik taip sau... dairaisi ar sesutės nėra... — teisinasi truputį užraudus ir sumišus Milda.

— Ji pietus gamina. O Jurgis — žinai koks liurbis yra! Jo nei su aštuonetu arklių neatitrauktai į stotį merginos sutikti. Turbut dar drypso lovoje.

— Turbut piktą dvasia tą žmogų ant manęs užsodino! — netveriu piktuonu.

— Ne tiesą Tamsta kalbi apie p. Kanapę — užprotestuoja Milda. — Jisai yra labai mandagus ir žvavus vaikas.

— Koks ten jo žvavumas, kad merginų bijosi.

— Jis yra tik nedrasas, tai ir viskas. — Bet užtat man toki vaikiniai patinka...

— Ar jau patinka? Matai kaip greitai patiko! — perkirto Mildą garsiai juokdamasis.

— Tamsta manęs nesupranti...

Taip juodu besiginčydamie išėjo iš stoties. Aš pasilikęs nežinau nei ką daryti. Nors toki Mildos užtariavimai man pridavė drąsos ir neapsakomo džiaugsmo, tačiau kaip dabar akis parodyti namie po tokio šeiminko pasielgimo. Vienok valandą lukterėjęs nutariau eiti namo.

Įėjus man į svečių kambarį, tuojuo pribėgo Milda ir padavė ranką. Lengvai paspaudus mano ranką tarė:

— Sveikas Tamsta! Matote, aš ir vėl pas jus.

— Mes laukėme Tamstos atvykstant — atsakiau jai drebančiu balsu visas užkaisdamas.

Taipgi pastebėjau, kad ir Milda truputį užraudo besisveikindama su manim.

— Laukėte, o nei į stotį nenuėjote pasitikti — vėla išlindo šeiminkas su savo juokais.

— Buvau bažnyčioje! — piktai atsakiau vis dar negalėdamas numalšinti to pykčio, kurį manyje sukėlė jo kvaili juokai.

— Žinoma, geriausiai eiti į bažnyčią ant ankstyvų pamaldų, nes vėliaus buna labai šilta — palaikė mane Milda.

Pastebėjęs šeiminkas mano piktuoną, nemėgino daugiau tyčiotis ir tuojuo išėjo iš kambario. Neopilgam, apklausi- nėjus Mildos apie namiškių sveikatą ir kitus dalykus, išėjo ir šeiminkė, palikdama kabaryje tik mane su Milda. Nors mano kramtyti vienval kuto no koks tai nepaprastas jausmas ir jos žvilgsniai degino mane, bet jau galėjau ramiai kalbėtis su ja. Jau ilgiau prie jos buvau ir su ja kalbėjau, juo labiau ji man patiko ir juo brangesnė darėsi. Rodosi eičiau su ja kad ir į kraštą pasaulio, nes jaučiau, kad be jos gyventi negalėčiau.

— Tik jau nesvietiškas išimylėjimas! — stebėjosi Mikas.

— Taip nesvietiškas... ir tai iš pirmo pasimatymo. Bet tu neturi supratimo kokia ji graži buvo! Kiekvienas jaunikaitis būtų jon išimylėjęs. Vidutinio ūgio, gražaus sudėjimo, apskritus skaisčiai raudonos veidelis, žydriai mėlinos akys. Žiūrėdamas į ją, rodosi, matai ne mergaitę, bet kokią išsvajotą grožybę — gražią kvepiantį gėlę vos tik pražyduję jauno pavasario dienos, kuri villoja, traukia prie savęs kiekvieną praeivį. Balselis jos malonus, švelnutis, nekaltas — tarsi kudikio. Ji buvo skaisči kaip aušra — žavėjanti kaip sapnas!.

Nuriedėjo dvi didelės ašaros sunykusiais Jurgio veidais.

— Pagaliau ji pakvietė mane išeiti į darželį pažiūrėti gėlių. Priėjus prie didelio radastų krumo nuskynė dvi gėlių ir vieną išėgė man į švarką, o kitą prisisegė pati sau prie krutinės. Tokis jos pasielgimas man neapsakomai patiko. Ji-gi tuo tarpu pridūrė:

— Žmonės sako, kad nuo vieno krumo gėlės kartais suvienija žmones — ir maloniai nusišypojo.

— O kad tai būtų tiesa! — norėjau

S. E. Vitaitis.

su sukuti, bet kaž kodėl neišdrįsau.

Ir taip mums besikalbant apie gėles, apie linksmą jauno pavasario laiką, pagaliau šeiminkė pakvietė pietauti.

— Kodėl taip anksti pietus duodi — pastebėjo Milda. — Dar vos tik dylykta.

— Mes pasizadėjome eiti į krikštynas pas mano brojį, — aiškina šeiminkas — todėl nenorime per daug pasivėluoti. Gal ir judu eisite su mumimi?

— Nejaugi mums tenai vieta! — nusi- juokė Milda.

— Milda ant mūsų nepyks, kad mes išeiname iš namų — pagaliau pridūrė šeiminkė, — nes ši pramoga taip umai ir netikėtai atsitiko...

— Už ką čia pykti! — atsakė Milda.

— Užtat tu, Jurgi, pasistengk mūsų viešnę palinksminti — nusišypojo šeiminkas.

— Jūs nesirupinkint apie mūsų linksmības — mes patys susirasime kas veikti — irgi juokdamosi atkirto Milda.

Papietavus ir išėjęs iš namų šeiminkams, Milda pasiulė išeiti pasivaik- štiot.

Netoli už miestelio buvo gražus gojalis, kuris atstojó miesteliui parką. Per patį jo vidurį tekėjo didokas upelukas, padabindamas gojalį savo vingiuota vaga. Į čionai tat ir traukė viso miestelio gyven- tojai — ypač jaunimas kiekvieno sekma- dienio popietį čionai žaisdavo. Mes irgi eįjome į gojalį. Atėję radome jau daug prisėdusių ir prigususių žmonių. Vieni skaito, kiti rašo, tretai kalbasi, ketvrti žaidžia begiodami ir garsiai šukaudami. Ir taip kiekviena grupė užimta vien savais reikalais ir į kitus labai mažai domės kreipia.

Aš nusivedžiau Mildą truputį nuošaliau, kur ne tiek daug žmonių yra ir pasi- uliau prisėsti pavėsyje didelio lapoto aržuo- lo, po kuriuomi aš beveik kiekvieną sek- madienio popietį praleisdavau. Šis ar- žuolas stovėjo ant upelio kranto, iš kur buvo girdėtis švelnus upelio čiurkšleni- mas. Pirmiaus budavo atsigulsiu po šitu lapotu aržuolu, užmerkiu akis ir iškilau- sau į nesuprantamą švelnę upelio kalbą. Tuomet jauna siela suplasnoja nerimo sparnais ir iškilus ir nežinomą pasaulį pra- deda austi svajonių tinklą. Pajunti kokio tai nežinomo ilgėsio jausmą, kuris palie- čia širdies stygas ir jos suvaitja lukesčio skausmų aidais. Upelis pagavęs juos su- pa, liuliuoja savo švelniomis bangėlėmis ir neša į užmiršties jurą...

Atsisėdęs šale Mildos šioje man pri- prastoje vietoje, nejučiauo to nerimo ir lukesties jausmo. Dabar man rodėsi, kad jau pasiektas visi mano svajonių sapnai ir nebeliko apie ką svajoti. Net ir pats go- jalis niekuomet neišrodė man tokiu gražiu ir žavėjančiu, kai dabar. Rodosi kiekvie- nas medžio lapelis šypsojasi man; kiekvie- nas paukštelio balsas mane sveikina. Net ir pats upelis šiandien daug linksmiau, daug maloniau čiurkšlena. Į ką tik nepa- žvelgsiu, į kur nesikreipsiu, visur vien lai- mę šypsantis matau. Net visi tie žmonės, kurie susirinkę gojalyje, rodėsi man bega- lo artimi ir brangūs.

— Kaip čia puiku! — tarė besidairy- dama Milda. — Nei nesitikėjau, kad čia taip gražu būtų — užbaigė tyliai.

Pažiūrėjęs į mane iš padilbų paklau- sė:

— Tankiai į čia Tamsta lankaisi?

— Beveik kiekvieną sekmadienio po- pietį.

— Vienas?

— Daugiausiai vienas.

— Reiškia, kai kada ir ne vienas?

— Kai kada su draugais ateinu. Bet kadangi neseniai čionai gyvenu, tat ir drau- gų daug neturiu, todėl tankiausiai vie- nam prisėina po gojalį klaidžioti — pa- aiškinau.

— O su draugėmis niekuomet nepri- seina „klaidžioti“?

— Jokių draugių, netik šiame mieste, bet ir visoje Amerikoje, neturiu — teisi- nuosi.

Ji pažvelgė į mane ir tarsi nenoromis nusišypojo. Kiek palukėjęs purtydama galvą tarė:

— Netikui!

— Kodėl? — beveik suvaitojau.

— Todėl, kad beveik visi jaunikai- čiai veidmainiai! Beveik kiekvienas jau- nikaitis nori, kad jį visos mergiotės mylė- tų, todėl beveik visuomet meluoja...

(Daugiau bus).

SLA. Reikalai.

NEGRAŽUS UŽSIPUOLIMAS.

Jau pereitame „Tėvynės“ num. buvome minėję, kad tulas Dargvainis „Sandaroje“ labai negražiai užsipuolė ir net provokatoriškai įtaria SLA, kad buvusi organizacija nėra niekuomi prisidėjusi prie Lietuvos reikalų rėmimo ir Lietuvai ji esanti „negyvas kumas“ arba „gyvas lavonas“ Siet.

Kad šitokias provokacijas prieš šią lietuvių gyvenime užsitarnavusią organizaciją skleidžia klerikalai, tai yra nenustabu, nes juos pavydas prie to verčia, matant, kad jie negali su šia organizacija niekame susilyginti. Bet negalima nesistebėti, kuomet tautininkų partijos darbuotojas (o tenka manyt, kad jis yra žymus darbuotojas!) per oficialią tos partijos organą taip begėdiškai provokuoja kiekvienam pažangiam lietuviui brangią organizaciją. Kadangi p. Dargvainis užsipuolimas pereina visokias rybas, tad SLA nariai pavels čionai perspaudinti iš „Sandaros“ pačia „gražiausia“ dalį tų šmeižtų. Štai jie:

„Bepartyvumas, kurio laikytasi 1911-1912 m. ir kiek ilgiau, buvo lyg gyduolė sergančiam organizmui. Bet šiandien tam organizmui nebereikia tos gyduolės, — ta gyduolė, susidėjus kitokioms sąlygoms, jau virsta nuodais ir gali užmušti ir patį organizmą. Dabar skelbimas Susivienijime „bepartyvumu“ obalsių yra nuodas visuomenei ir Lietuvai. Ir štai delko:

„1) SLA turi 13,000 narių, — jie yra sveikliausi ir gražiausi Amerikos lietuviai, — ir jiems, susispietus vienon organizacijon, neleistina išsidirbti reikalinga politinė ideologija, reikalingas nusistatymas. Kitaip sakant, jų galinga, didžiausi tos rūšies pasaulyje organizacija del Lietuvos yra „negyvas kumas“ (sa kytum „gyvas lavonas“). O tuo tarpu šiandien, kovoje už Lietuvos laisvę, kiekvienas, kad ir nedidelė organizuota jėga yra brangintina ir svarbi.

„2) Visa Amerikos Lietuva, išskyrus suklaudintą Bolševikiją, kuri turės savo laiką pasveikti, kaip pasveiko S.-d., visomis jėgomis remia Lietuvos laisvę, o SLA, „bepartyvumu“ dangstydamas, yra nuošaliai ir savo organizuotos jėgos (13,000 balsų!) nenumeta ant svarstyklų, ant kurių svarstoma Lietuvos likimas. Juk tai prilygsta prasižengimui prieš tautą ir jos laisvę!

„Ačiū tam klaidingai suprastam „bepartyvumui“ S. L. A. yra padaręs nemažą ir klaidų lietuvių gyvenime. Kitos tų klaidų yra tiesiog prasižengimas prieš tautą. Paminėjime čia kelėtą:

„1) Lietuvos Laisvės Paskolos bonų nepirkę, nes *Apraudos Departamentai* neleidžia! Žinoma, jie ir neleis. Amerikoniškoms investorių akimis žiurint, Lietuvos bonai nėra „Sound

investment“, bet patriotų akimis žiurint yra kas kita. SLA, jei būtų buvęs partinis, būtų sukėlęs tarpe savo narių bent pusę milijono dolerių Lietuvos Paskolai ir tuo būdu užsitarnavęs nemirtingą vietą Lietuvos istorijoje.

„2) Dabartinėje kovoje už pripažinimą Lietuvos Nepriklausomybės, SLA, budamas ant „bepartinio“, pamato, jei kur prasitaria, tai daro tą su dideliu atsargumu ir rezervu, kad, ne duok Dieve, nesugrūdus savo „bepartyvumo“ tilto! O gal jis, per savo 300 suviršumų koopų, per savo 13,000 narių — balsuotojų, taip galėtų pasekmingai agituoti Amerikoje už Lietuvos pripažinimą, kad jo darbas būtų aiškus ir matomas. Taip būtų, jei SLA. išeitų iš „bepartyvumo“ ligos ir sveiką partijų darbo lauką.“

Ir užką šita visa provokacija? Mat p. Dargvainis susirgo neįgydoma partyvumo liga ir jam norisi vienas gyvenime vien partyvumas matyti. Todėl jisai norėtų, kad ir SLA. pataptų jo partijos dalimi. Ne musų reikalas partijas smerkti ir jų vidujiniuose ginčiuose maišytis, tačiau kuomet šitaip nesąžiningai organizaciją provokuoja partijai dirbti ir ją stiprinti, nejaugi yra reikalo SLA. šitokiais apetitais vaišinti? Juk ne SLA. kaltė, kad Amerikos lietuvių tarpe yra tokių žmonių, kurie „patys nežino kur stovi ir kur link jiems reikia žengti“. Už šitai tenka daugiausiai kaltinti pačią p. Dargvainio partiją, kad ji nepasistengė tiems „nežiniams“ išaiškinti, kur jie turi atsistoti ir į kur link eiti. SLA. tikslai yra višiskai kitoki, negu partijų tikslai — jo tikslai yra visiems Amerikos lietuviams bendri, tad kuriuo būdu jisai galima paversti vienos ar kitos partijos vasalu — tiltu partijų laimėjimams? Jo pagrindiniuose tiksluose yra įbriežta *Aprauda*, pašalpa, *labdarė* ir *apšvietimas* ir šitų butinų gyvenime dalykų nei viena partija negali monopolizuoti — jie yra bendrais reikalais visais Amerikos lietuviams ir tik tuomet bus galimybės tinkamai jais pasirūpinti, kuomet nors didesnė pusė visų Amerikos lietuvių prigulės prie vienos, šitais reikalais besirūpinančios, organizacijos. Tatoi ar galima to pasiekti vienai ar kitai partijai šita darbą monopolizavus? beabejonės ir p. Dargvainis šitai kuopnaušiausiai žino, tik kažkodėl kitaip kalba...

Į p. Dargvainio užsipuolimus ant musų organizacijos nevertėtų nieko nei sąkyti, nes beveik kiekvienam Amerikos lietuviui yra žinoma, kiek SLA. yra pasitarnavęs Lietuvos reikalais. Pagaliau atsakinėti į tokius nepamatuosus šmeižtus yra perdaug žemu dalyku ir užsitarnavusios organizacijos organui nemalonu tokiu darbu užsiimti. Bet kadangi tos visos sutros, pilamos ant musų organizacijos, tilpo oficialiam tautininkų partijos organe ir thomi patvirtinama „klerikalų šmeižtai prieš SLA. leidžiami, tad nors ir nemalonu į tai atsakinėti, vienok negalima to išvengti ir todėl į tuos užmetimus atsakome:

1. Butų labai geistina, kad p. Dargvainis nurodytų nors vieną Amerikos lietuvių organizaciją, kuri yra daugiau medžiaginiai parėmus Lietuvos reikalus už SLA. Nejaugi p. Dargvainis, ir jam panašūs, nežino to neištrinamo fakto, kad SLA. kuopos ir apskričiai tukstančius dolerių yra suaukaavę Amerikos Lietuvių Centraliam Komitetui, Lietuvos Gelbėjimo Fond, Lietuvos Nepriklausomybės Fondui, Lietuvos Raudonajam Kryžiui, Lietuvos Šauliams, Lietuvos Gynimo Komitetui, Lietuvos našlaičių šelpimui, Lietuvos universitetui ir kt. Net ir SLA. tautiškų centų didesnė dalis šitiems reikalams buvo skiriama. Štai tik vienas pereinamas SLA. Seimas iš tautiškų centų pasukyrė: Lietuvos Vaikų Globai \$500, Lietuvos Raud. Kryžiui \$525.45, Lietuvos Aukskiemijam Kursam \$380; prie šių sumų pridėjus atsūstas Seimui SLA. kuopų ir darbuotojų aukas aukščiau minėtiems tikslams ir kitiems Lietuvos valstybinams reikalams, vi to šis Seimas Lietuvai davė aukų \$1,720.45. Tai yra auka tik vieno SLA. Seimmo! Ar šitokios gausios aukos nėra rėmimo Lietuvos reikalų? O kiek pavieniū SLA. nariai sudėjo aukų šitiems reikalams! Neapsirikime pasakydami, kad musų organizacija, prisikaitant ir pavieniū narių aukas, davė Lietuvai mairių atsisotiti ir į kur link eiti. SLA. tikslai yra višiskai kitoki, negu partijų tikslai — jo tikslai yra visiems Amerikos lietuviams bendri, tad kuriuo būdu jisai galima paversti vienos ar kitos partijos vasalu — tiltu partijų laimėjimams? Jo pagrindiniuose tiksluose yra įbriežta *Aprauda*, pašalpa, *labdarė* ir *apšvietimas* ir šitų butinų gyvenime dalykų nei viena partija negali monopolizuoti — jie yra bendrais reikalais visais Amerikos lietuviams ir tik tuomet bus galimybės tinkamai jais pasirūpinti, kuomet nors didesnė pusė visų Amerikos lietuvių prigulės prie vienos, šitais reikalais besirūpinančios, organizacijos. Tatoi ar galima to pasiekti vienai ar kitai partijai šita darbą monopolizavus? beabejonės ir p. Dargvainis šitai kuopnaušiausiai žino, tik kažkodėl kitaip kalba...

2. Politikos darbas. Visų pirma SLA. yra nepolitinė organizacija. Vienok atsižvelgiant į sunkę Lietuvos padėti ir jos kovą už ikurimą Nepriklausomos Lietuvos Valstybės, SLA. dirbo ir šioje linkmėje kiek tik jo jėgos nešė. Tiek SLA. Pild. Taryba, tiek kuopos ir apskričiai dėjo visas savo galimas pastangas kovai už Lietuvos nepriklausomybę. Netik tukstančiai dolerių suaukavę ir Liet. Nepri gulmybės Fondą ir kitus politinius fondus, bet net SLA. visu savo autoritetu dalyvavo visuose politiniuose seimuose ir suvažiavimuose, kurie tik buvo šauliams Lietuvos reikalais. Kuopos ir apskričiai surengė šimtus susirinkimų, kuriuos išnešė protesto rezolucijas prieš Lietuvos grobičius, taipgi išnešė rezoliucijas reikalaujančias Amerikos valdžios pripažinti Lietuvą de jure. Nebuvo nei vieno SLA. Seimo nuo pat pasaulinio karo pradžios, kuris nebutų dėjęs pastangų Lietuvai patarnauti ir nebutų taręs savo žodžių Lietuvos nepriklausomybės reikalui.

Pagaliau SLA. organas „Tėvynė“, kuris yra laisvas nuo partijinio apynastro, visumomet rėmė ir šiandien remia ir gina Lietuvos valstybinius reikalus, nežiurint ar tas kuriai partijai patinka ar ne. Kiekvienam yra aišku, kad partijų organai tankiai negali laisvai išsireikšti, nors ir mato tulus žalingus valstybei darbus, kuomet „Tėvynė“ partijinė disciplina negali burnos užčiaupti ir todėl ji rašo ir rašo apie Lietuvos valstybės reikalus taip, kaip jie iškryjų yra ir smerkė netakingus ir žalingus Lietuvai darbus, nežiurint kuri partija ar srovė su tais darbais buvo surišta. „Tėvynė“ visą laiką rėmė ir remia ir Lietuvos paskolą, ir aukų rinkimą įvairioms Lietuvos valstybių kurūsiams ir dar nepripažintam Suv. Valst. valdžios valstybės. Ir reikia pasakyti, kad *Apraudos Departamentai* netik kad laiko Lietuvos paskolos bonus ne pilnai „sound investment“, bet net nesutinka prisikaityti prie pastoviojo organizacijos turto. Šitai p. Dargvainis gali paaiškinti muku kaimynas SLRKA, kuri neatsižvelgdamas į Ap-

draudos *Departamentų* pasargas, ar gal jų neatsižvelgdamas, pirkto tų bonų.

But kas liečiasi SLA. kuopų, apskričių ir pavieniū narių, tai mes galime užtikrinti p. Dargvaini, kad jie Lietuvos paskolai sukėlė mažiausiai pusę milijono dolerių, nes yra SLA. kuopų, kurios pirke už šimtų dol. bonų ir yra apskričių kurie pirke už tukstančius dolerių!

Pagaliau jei p. Dargvainis nebutų turėjęs tikslu mutusių organizacijų išniekinti, tai jisai būtų atsimesęs, kad ir pereitamas SLA. Seimas buvo nutaręs pirkti Lietuvos paskolos bonų ir būtų buvę nupirkti už kiek tik galima, jei nebutų tam pasipriešinę *Apraudos Departamentai*.

2. Politikos darbas. Visų pirma SLA. yra nepolitinė organizacija. Vienok atsižvelgiant į sunkę Lietuvos padėti ir jos kovą už ikurimą Nepriklausomos Lietuvos Valstybės, SLA. dirbo ir šioje linkmėje kiek tik jo jėgos nešė. Tiek SLA. Pild. Taryba, tiek kuopos ir apskričiai dėjo visas savo galimas pastangas kovai už Lietuvos nepriklausomybę. Netik tukstančiai dolerių suaukavę ir Liet. Nepri gulmybės Fondą ir kitus politinius fondus, bet net SLA. visu savo autoritetu dalyvavo visuose politiniuose seimuose ir suvažiavimuose, kurie tik buvo šauliams Lietuvos reikalais. Kuopos ir apskričiai surengė šimtus susirinkimų, kuriuos išnešė protesto rezolucijas prieš Lietuvos grobičius, taipgi išnešė rezoliucijas reikalaujančias Amerikos valdžios pripažinti Lietuvą de jure. Nebuvo nei vieno SLA. Seimo nuo pat pasaulinio karo pradžios, kuris nebutų dėjęs pastangų Lietuvai patarnauti ir nebutų taręs savo žodžių Lietuvos nepriklausomybės reikalui.

Pagaliau SLA. organas „Tėvynė“, kuris yra laisvas nuo partijinio apynastro, visumomet rėmė ir šiandien remia ir gina Lietuvos valstybinius reikalus, nežiurint ar tas kuriai partijai patinka ar ne. Kiekvienam yra aišku, kad partijų organai tankiai negali laisvai išsireikšti, nors ir mato tulus žalingus valstybei darbus, kuomet „Tėvynė“ partijinė disciplina negali burnos užčiaupti ir todėl ji rašo ir rašo apie Lietuvos valstybės reikalus taip, kaip jie iškryjų yra ir smerkė netakingus ir žalingus Lietuvai darbus, nežiurint kuri partija ar srovė su tais darbais buvo surišta. „Tėvynė“ visą laiką rėmė ir remia ir Lietuvos paskolą, ir aukų rinkimą įvairioms Lietuvos valstybių kurūsiams ir dar nepripažintam Suv. Valst. valdžios valstybės. Ir reikia pasakyti, kad *Apraudos Departamentai* netik kad laiko Lietuvos paskolos bonus ne pilnai „sound investment“, bet net nesutinka prisikaityti prie pastoviojo organizacijos turto. Šitai p. Dargvainis gali paaiškinti muku kaimynas SLRKA, kuri neatsižvelgdamas į Ap-

draudos *Departamentų* pasargas, ar gal jų neatsižvelgdamas, pirkto tų bonų.

But kas liečiasi SLA. kuopų, apskričių ir pavieniū narių, tai mes galime užtikrinti p. Dargvaini, kad jie Lietuvos paskolai sukėlė mažiausiai pusę milijono dolerių, nes yra SLA. kuopų, kurios pirke už šimtų dol. bonų ir yra apskričių kurie pirke už tukstančius dolerių!

Pagaliau jei p. Dargvainis nebutų turėjęs tikslu mutusių organizacijų išniekinti, tai jisai būtų atsimesęs, kad ir pereitamas SLA. Seimas buvo nutaręs pirkti Lietuvos paskolos bonų ir būtų buvę nupirkti už kiek tik galima, jei nebutų tam pasipriešinę *Apraudos Departamentai*.

2. Politikos darbas. Visų pirma SLA. yra nepolitinė organizacija. Vienok atsižvelgiant į sunkę Lietuvos padėti ir jos kovą už ikurimą Nepriklausomos Lietuvos Valstybės, SLA. dirbo ir šioje linkmėje kiek tik jo jėgos nešė. Tiek SLA. Pild. Taryba, tiek kuopos ir apskričiai dėjo visas savo galimas pastangas kovai už Lietuvos nepriklausomybę. Netik tukstančiai dolerių suaukavę ir Liet. Nepri gulmybės Fondą ir kitus politinius fondus, bet net SLA. visu savo autoritetu dalyvavo visuose politiniuose seimuose ir suvažiavimuose, kurie tik buvo šauliams Lietuvos reikalais. Kuopos ir apskričiai surengė šimtus susirinkimų, kuriuos išnešė protesto rezolucijas prieš Lietuvos grobičius, taipgi išnešė rezoliucijas reikalaujančias Amerikos valdžios pripažinti Lietuvą de jure. Nebuvo nei vieno SLA. Seimo nuo pat pasaulinio karo pradžios, kuris nebutų dėjęs pastangų Lietuvai patarnauti ir nebutų taręs savo žodžių Lietuvos nepriklausomybės reikalui.

Pagaliau SLA. organas „Tėvynė“, kuris yra laisvas nuo partijinio apynastro, visumomet rėmė ir šiandien remia ir gina Lietuvos valstybinius reikalus, nežiurint ar tas kuriai partijai patinka ar ne. Kiekvienam yra aišku, kad partijų organai tankiai negali laisvai išsireikšti, nors ir mato tulus žalingus valstybei darbus, kuomet „Tėvynė“ partijinė disciplina negali burnos užčiaupti ir todėl ji rašo ir rašo apie Lietuvos valstybės reikalus taip, kaip jie iškryjų yra ir smerkė netakingus ir žalingus Lietuvai darbus, nežiurint kuri partija ar srovė su tais darbais buvo surišta. „Tėvynė“ visą laiką rėmė ir remia ir Lietuvos paskolą, ir aukų rinkimą įvairioms Lietuvos valstybių kurūsiams ir dar nepripažintam Suv. Valst. valdžios valstybės. Ir reikia pasakyti, kad *Apraudos Departamentai* netik kad laiko Lietuvos paskolos bonus ne pilnai „sound investment“, bet net nesutinka prisikaityti prie pastoviojo organizacijos turto. Šitai p. Dargvainis gali paaiškinti muku kaimynas SLRKA, kuri neatsižvelgdamas į Ap-

draudos *Departamentų* pasargas, ar gal jų neatsižvelgdamas, pirkto tų bonų.

But kas liečiasi SLA. kuopų, apskričių ir pavieniū narių, tai mes galime užtikrinti p. Dargvaini, kad jie Lietuvos paskolai sukėlė mažiausiai pusę milijono dolerių, nes yra SLA. kuopų, kurios pirke už šimtų dol. bonų ir yra apskričių kurie pirke už tukstančius dolerių!

Pagaliau jei p. Dargvainis nebutų turėjęs tikslu mutusių organizacijų išniekinti, tai jisai būtų atsimesęs, kad ir pereitamas SLA. Seimas buvo nutaręs pirkti Lietuvos paskolos bonų ir būtų buvę nupirkti už kiek tik galima, jei nebutų tam pasipriešinę *Apraudos Departamentai*.

2. Politikos darbas. Visų pirma SLA. yra nepolitinė organizacija. Vienok atsižvelgiant į sunkę Lietuvos padėti ir jos kovą už ikurimą Nepriklausomos Lietuvos Valstybės, SLA. dirbo ir šioje linkmėje kiek tik jo jėgos nešė. Tiek SLA. Pild. Taryba, tiek kuopos ir apskričiai dėjo visas savo galimas pastangas kovai už Lietuvos nepriklausomybę. Netik tukstančiai dolerių suaukavę ir Liet. Nepri gulmybės Fondą ir kitus politinius fondus, bet net SLA. visu savo autoritetu dalyvavo visuose politiniuose seimuose ir suvažiavimuose, kurie tik buvo šauliams Lietuvos reikalais. Kuopos ir apskričiai surengė šimtus susirinkimų, kuriuos išnešė protesto rezolucijas prieš Lietuvos grobičius, taipgi išnešė rezoliucijas reikalaujančias Amerikos valdžios pripažinti Lietuvą de jure. Nebuvo nei vieno SLA. Seimo nuo pat pasaulinio karo pradžios, kuris nebutų dėjęs pastangų Lietuvai patarnauti ir nebutų taręs savo žodžių Lietuvos nepriklausomybės reikalui.

Pagaliau SLA. organas „Tėvynė“, kuris yra laisvas nuo partijinio apynastro, visumomet rėmė ir šiandien remia ir gina Lietuvos valstybinius reikalus, nežiurint ar tas kuriai partijai patinka ar ne. Kiekvienam yra aišku, kad partijų organai tankiai negali laisvai išsireikšti, nors ir mato tulus žalingus valstybei darbus, kuomet „Tėvynė“ partijinė disciplina negali burnos užčiaupti ir todėl ji rašo ir rašo apie Lietuvos valstybės reikalus taip, kaip jie iškryjų yra ir smerkė netakingus ir žalingus Lietuvai darbus, nežiurint kuri partija ar srovė su tais darbais buvo surišta. „Tėvynė“ visą laiką rėmė ir remia ir Lietuvos paskolą, ir aukų rinkimą įvairioms Lietuvos valstybių kurūsiams ir dar nepripažintam Suv. Valst. valdžios valstybės. Ir reikia pasakyti, kad *Apraudos Departamentai* netik kad laiko Lietuvos paskolos bonus ne pilnai „sound investment“, bet net nesutinka prisikaityti prie pastoviojo organizacijos turto. Šitai p. Dargvainis gali paaiškinti muku kaimynas SLRKA, kuri neatsižvelgdamas į Ap-

draudos *Departamentų* pasargas, ar gal jų neatsižvelgdamas, pirkto tų bonų.

But kas liečiasi SLA. kuopų, apskričių ir pavieniū narių, tai mes galime užtikrinti p. Dargvaini, kad jie Lietuvos paskolai sukėlė mažiausiai pusę milijono dolerių, nes yra SLA. kuopų, kurios pirke už šimtų dol. bonų ir yra apskričių kurie pirke už tukstančius dolerių!

Pagaliau SLA. organas „Tėvynė“, kuris yra laisvas nuo partijinio apynastro, visumomet rėmė ir šiandien remia ir gina Lietuvos valstybinius reikalus, nežiurint ar tas kuriai partijai patinka ar ne. Kiekvienam yra aišku, kad partijų organai tankiai negali laisvai išsireikšti, nors ir mato tulus žalingus valstybei darbus, kuomet „Tėvynė“ partijinė disciplina negali burnos užčiaupti ir todėl ji rašo ir rašo apie Lietuvos valstybės reikalus taip, kaip jie iškryjų yra ir smerkė netakingus ir žalingus Lietuvai darbus, nežiurint kuri partija ar srovė su tais darbais buvo surišta. „Tėvynė“ visą laiką rėmė ir remia ir Lietuvos paskolą, ir aukų rinkimą įvairioms Lietuvos valstybių kurūsiams ir dar nepripažintam Suv. Valst. valdžios valstybės. Ir reikia pasakyti, kad *Apraudos Departamentai* netik kad laiko Lietuvos paskolos bonus ne pilnai „sound investment“, bet net nesutinka prisikaityti prie pastoviojo organizacijos turto. Šitai p. Dargvainis gali paaiškinti muku kaimynas SLRKA, kuri neatsižvelgdamas į Ap-

draudos *Departamentų* pasargas, ar gal jų neatsižvelgdamas, pirkto tų bonų.

But kas liečiasi SLA. kuopų, apskričių ir pavieniū narių, tai mes galime užtikrinti p. Dargvaini, kad jie Lietuvos paskolai sukėlė mažiausiai pusę milijono dolerių, nes yra SLA. kuopų, kurios pirke už šimtų dol. bonų ir yra apskričių kurie pirke už tukstančius dolerių!

Pagaliau SLA. organas „Tėvynė“, kuris yra laisvas nuo partijinio apynastro, visumomet rėmė ir šiandien remia ir gina Lietuvos valstybinius reikalus, nežiurint ar tas kuriai partijai patinka ar ne. Kiekvienam yra aišku, kad partijų organai tankiai negali laisvai išsireikšti, nors ir mato tulus žalingus valstybei darbus, kuomet „Tėvynė“ partijinė disciplina negali burnos užčiaupti ir todėl ji rašo ir rašo apie Lietuvos valstybės reikalus taip, kaip jie iškryjų yra ir smerkė netakingus ir žalingus Lietuvai darbus, nežiurint kuri partija ar srovė su tais darbais buvo surišta. „Tėvynė“ visą laiką rėmė ir remia ir Lietuvos paskolą, ir aukų rinkimą įvairioms Lietuvos valstybių kurūsiams ir dar nepripažintam Suv. Valst. valdžios valstybės. Ir reikia pasakyti, kad *Apraudos Departamentai* netik kad laiko Lietuvos paskolos bonus ne pilnai „sound investment“, bet net nesutinka prisikaityti prie pastoviojo organizacijos turto. Šitai p. Dargvainis gali paaiškinti muku kaimynas SLRKA, kuri neatsižvelgdamas į Ap-

draudos *Departamentų* pasargas, ar gal jų neatsižvelgdamas, pirkto tų bonų.

But kas liečiasi SLA. kuopų, apskričių ir pavieniū narių, tai mes galime užtikrinti p. Dargvaini, kad jie Lietuvos paskolai sukėlė mažiausiai pusę milijono dolerių, nes yra SLA. kuopų, kurios pirke už šimtų dol. bonų ir yra apskričių kurie pirke už tukstančius dolerių!

Pagaliau SLA. organas „Tėvynė“, kuris yra laisvas nuo partijinio apynastro, visumomet rėmė ir šiandien remia ir gina Lietuvos valstybinius reikalus, nežiurint ar tas kuriai partijai patinka ar ne. Kiekvienam yra aišku, kad partijų organai tankiai negali laisvai išsireikšti, nors ir mato tulus žalingus valstybei darbus, kuomet „Tėvynė“ partijinė disciplina negali burnos užčiaupti ir todėl ji rašo ir rašo apie Lietuvos valstybės reikalus taip, kaip jie iškryjų yra ir smerkė netakingus ir žalingus Lietuvai darbus, nežiurint kuri partija ar srovė su tais darbais buvo surišta. „Tėvynė“ visą laiką rėmė ir remia ir Lietuvos paskolą, ir aukų rinkimą įvairioms Lietuvos valstybių kurūsiams ir dar nepripažintam Suv. Valst. valdžios valstybės. Ir reikia pasakyti, kad *Apraudos Departamentai* netik kad laiko Lietuvos paskolos bonus ne pilnai „sound investment“, bet net nesutinka prisikaityti prie pastoviojo organizacijos turto. Šitai p. Dargvainis gali paaiškinti muku kaimynas SLRKA, kuri neatsižvelgdamas į Ap-

draudos *Departamentų* pasargas, ar gal jų neatsižvelgdamas, pirkto tų bonų.

But kas liečiasi SLA. kuopų, apskričių ir pavieniū narių, tai mes galime užtikrinti p. Dargvaini, kad jie Lietuvos paskolai sukėlė mažiausiai pusę milijono dolerių, nes yra SLA. kuopų, kurios pirke už šimtų dol. bonų ir yra apskričių kurie pirke už tukstančius dolerių!

Pagaliau jei p. Dargvainis nebutų turėjęs tikslu mutusių organizacijų išniekinti, tai jisai būtų atsimesęs, kad ir pereitamas SLA. Seimas buvo nutaręs pirkti Lietuvos paskolos bonų ir būtų buvę nupirkti už kiek tik galima, jei nebutų tam pasipriešinę *Apraudos Departamentai*.

2. Politikos darbas. Visų pirma SLA. yra nepolitinė organizacija. Vienok atsižvelgiant į sunkę Lietuvos padėti ir jos kovą už ikurimą Nepriklausomos Lietuvos Valstybės, SLA. dirbo ir šioje linkmėje kiek tik jo jėgos nešė. Tiek SLA. Pild. Taryba, tiek kuopos ir apskričiai dėjo visas savo galimas pastangas kovai už Lietuvos nepriklausomybę. Netik tukstančiai dolerių suaukavę ir Liet. Nepri gulmybės Fondą ir kitus politinius fondus, bet net SLA. visu savo autoritetu dalyvavo visuose politiniuose seimuose ir suvažiavimuose, kurie tik buvo šauliams Lietuvos reikalais. Kuopos ir apskričiai surengė šimtus susirinkimų, kuriuos išnešė protesto rezolucijas prieš Lietuvos grobičius, taipgi išnešė rezoliucijas reikalaujančias Amerikos valdžios pripažinti Lietuvą de jure. Nebuvo nei vieno SLA. Seimo nuo pat pasaulinio karo pradžios, kuris nebutų dėjęs pastangų Lietuvai patarnauti ir nebutų taręs savo žodžių Lietuvos nepriklausomybės reikalui.

Pagaliau SLA. organas „Tėvynė“, kuris yra laisvas nuo partijinio apynastro, visumomet rėmė ir šiandien remia ir gina Lietuvos valstybinius reikalus, nežiurint ar tas kuriai partijai patinka ar ne. Kiekvienam yra aišku, kad partijų organai tankiai negali laisvai išsireikšti, nors ir mato tulus žalingus valstybei darbus, kuomet „Tėvynė“ partijinė disciplina negali burnos užčiaupti ir todėl ji rašo ir rašo apie Lietuvos valstybės reikalus taip, kaip jie iškryjų yra ir smerkė netakingus ir žalingus Lietuvai darbus, nežiurint kuri partija ar srovė su tais darbais buvo surišta. „Tėvynė“ visą laiką rėmė ir remia ir Lietuvos paskolą, ir aukų rinkimą įvairioms Lietuvos valstybių kurūsiams ir dar nepripažintam Suv. Valst. valdžios valstybės. Ir reikia pasakyti, kad *Apraudos Departamentai* netik kad laiko Lietuvos paskolos bonus ne pilnai „sound investment“, bet net nesutinka prisikaityti prie pastoviojo organizacijos turto. Šitai p. Dargvainis gali paaiškinti muku kaimynas SLRKA, kuri neatsižvelgdamas į Ap-

draudos *Departamentų* pasargas, ar gal jų neatsižvelgdamas, pirkto tų bonų.

But kas liečiasi SLA. kuopų, apskričių ir pavieniū narių, tai mes galime užtikrinti p. Dargvaini, kad jie Lietuvos paskolai sukėlė mažiausiai pusę milijono dolerių, nes yra SLA. kuopų, kurios pirke už šimtų dol. bonų ir yra apskričių kurie pirke už tukstančius dolerių!

Pagaliau SLA. organas „Tėvynė“, kuris yra laisvas nuo partijinio apynastro, visumomet rėmė ir šiandien remia ir gina Lietuvos valstybinius reikalus, nežiurint ar tas kuriai partijai patinka ar ne. Kiekvienam yra aišku, kad partijų organai tankiai negali laisvai išsireikšti, nors ir mato tulus žalingus valstybei darbus, kuomet „Tėvynė“ partijinė disciplina negali burnos užčiaupti ir todėl ji rašo ir rašo apie Lietuvos valstybės reikalus taip, kaip jie iškryjų yra ir smerkė netakingus ir žalingus Lietuvai darbus, nežiurint kuri partija ar srovė su tais darbais buvo surišta. „Tėvynė“ visą laiką rėmė ir remia ir Lietuvos paskolą, ir aukų rinkimą įvairioms Lietuvos valstybių kurūsiams ir dar nepripažintam Suv. Valst. valdžios valstybės. Ir reikia pasakyti, kad *Apraudos Departamentai* netik kad laiko Lietuvos paskolos bonus ne pilnai „sound investment“, bet net nesutinka prisikaityti prie pastoviojo organizacijos turto. Šitai p. Dargvainis gali paaiškinti muku kaimynas SLRKA, kuri neatsižvelgdamas į Ap-

draudos *Departamentų* pasargas, ar gal jų neatsižvelgdamas, pirkto tų bonų.

But kas liečiasi SLA. kuopų, apskričių ir pavieniū narių, tai mes galime užtikrinti p. Dargvaini, kad jie Lietuvos paskolai sukėlė mažiausiai pusę milijono dolerių, nes yra SLA. kuopų, kurios pirke už šimtų dol. bonų ir yra apskričių kurie pirke už tukstančius dolerių!

Pagaliau SLA. organas „Tėvynė“, kuris yra laisvas nuo partijinio apynastro, visumomet rėmė ir šiandien remia ir gina Lietuvos valstybinius reikalus, nežiurint ar tas kuriai partijai patinka ar ne. Kiekvienam yra aišku, kad partijų organai tankiai negali laisvai išsireikšti, nors ir mato tulus žalingus valstybei darbus, kuomet „Tėvynė“ partijinė disciplina negali burnos užčiaupti ir todėl ji rašo ir rašo apie Lietuvos valstybės reikalus taip, kaip jie iškryjų yra ir smerkė netakingus ir žalingus Lietuvai darbus, nežiurint kuri partija ar srovė su tais darbais buvo surišta. „Tėvynė“ visą laiką rėmė ir remia ir Lietuvos paskolą, ir aukų rinkimą įvairioms Lietuvos valstybių kurūsiams ir dar nepripažintam Suv. Valst. valdžios valstybės. Ir reikia pasakyti, kad *Apraudos Departamentai* netik kad laiko Lietuvos paskolos bonus ne pilnai „sound investment“, bet net nesutinka prisikaityti prie pastoviojo organizacijos turto. Šitai p. Dargvainis gali paaiškinti muku kaimynas SLRKA, kuri neatsižvelgdamas į Ap-

draudos *Departamentų* pasargas, ar gal jų neatsižvelgdamas, pirkto tų bonų.

But kas liečiasi SLA. kuopų, apskričių ir pavieniū narių, tai mes galime užtikrinti p. Dargvaini, kad jie Lietuvos paskolai sukėlė mažiausiai pusę milijono dolerių, nes yra SLA. kuopų, kurios pirke už šimtų dol. bonų ir yra apskričių kurie pirke už tukstančius dolerių!

Pagaliau SLA. organas „Tėvynė“, kuris yra laisvas nuo partijinio apynastro, visumomet rėmė ir šiandien remia ir gina Lietuvos valstybinius reikalus, nežiurint ar tas kuriai partijai patinka ar ne. Kiekvienam yra aišku, kad partijų organai tankiai negali laisvai išsireikšti, nors ir mato tulus žalingus valstybei darbus, kuomet „Tėvynė“ partijinė disciplina negali burnos užčiaupti ir todėl ji rašo ir rašo apie Lietuvos valstybės reikalus taip, kaip jie iškryjų yra ir smerkė netakingus ir žalingus Lietuvai darbus, nežiurint kuri partija ar srovė su tais darbais buvo surišta. „Tėvynė“ visą laiką rėmė ir remia ir Lietuvos paskolą, ir aukų rinkimą įvairioms Lietuvos valstybių kurūsiams ir dar nepripažintam Suv. Valst. valdžios valstybės. Ir reikia pasakyti, kad *Apraudos Departamentai* netik kad laiko Lietuvos paskolos bonus ne pilnai „sound investment“, bet net nesutinka prisikaityti prie pastoviojo organizacijos turto. Šitai p. Dargvainis gali paaiškinti muku kaimynas SLRKA, kuri neatsižvelgdamas į Ap-

P. M. Mikolaitis — prot. sekr.

NEKROLOGAS.

A. † A. Jonas Petraitis.

narys SLA. 291 kp., O'Falona. III, mirė 11 d. balandžio, 1922 m. Velionis sirgo ilgą laiką — 6 mėnesius ir 11 dienų, dusuliu. Palaidotas bal. 14 d. su bažnytinėm apeigom McCarmel kapinėse. Kuopa padovanojo gražių gėlių vainiką.

Velionis paėjo Panevėžio apskr., Rozalimo vals., Monunų kaimo. Mirė turėdamas 51 metus ir 9 mėnesius amžiaus. Paliko dideliame nuluidime savo moterį, d. sunu ir dvi dukteris.

Lai bus lengva jam šios šalies žemelė!

Jonas Levanas.

Kuopu Susirinkimai

So. Boston, Mass. SLA. 43 kp. susirinkimas įvyks 11 d. gegužės, 7:30 val. vakare, Lietuvių svetainėj, kampas E. ir Silver gatvė. Malonėkite visi nariai ir narės atsilankyti į viršminėtą susirinkimą, nes turime daug svarbių reikalų apsvaryti. Taipgi nepamirškite užsimokėti užvilktas mokeskis, nes daugiau po stubas nėra renkamos mokeskys. Atsiveskite ir savo draugas bei drauges prisirašyti prie SLA. 43 kuopos, nes tai yra vienintelė organizacija *Apraudos* ir pašalpos, kuri užganėda kiekvieną lietuvių ir lietuvaite.

Kasdien Daugiau

Keliavimas į Lietuvą kasdien vis dauginas. Nėra mažiau sios abejonės, kad sugrįžtantieji Lietuvos piliečiai iš Amerikos į Lietuvą, netik kad parsižveža kapitalo, daug įvairiūs reikaluose patyrimo, kaip tai išdirbystėje, pramonėje, ukinkystėje ir kitose šakose, ir tie visi mūsų vientaučiai daug kuoni prisidės prie pakėlimo mūsų gimtinės šašelės Lietuvos. Didesnėje dalyje iškeliavanti į Lietuvą jau turi pasidarę planus kaip ir ką veikti ir nėra abejonės, kad Lietuvos valdžia ir kartu piliečiai sutiks tuos mūsų brolius ir sesutes parkeliamčius iš Amerikos netik su malonumu, bet ir su atvira širdimi ir nuo daugumos parkeliamčių vieną kitą dalyką priimsi nuo jų mūsų brolių, kurie parkeliau na iš kultūringos, demokratinės Amerikos. Daugumoje mūsų brolių, kurie peryveno Amerikoje apie desetką arba daugiau metų, tie visi vieną kitą dalyką yra prityrę ir kaip gyvenimas sukasi aukštai — kultūringoje šalyje Amerikoje — ko dar gal Lietuvoje nėra. Mes visiems iškeliavantiems į Lietuvą linkime geriausių pasekmių ir prisidėjimo prie kultūrinio Lietuvos darbo.

Štai gerų tėvyninių burelio surašas, kurie tik per mūsų AGENTURĄ iškeliavę į Lietuvą balandžio mėnesyje iš įvairių Amerikos kraštų.

1. Dr. M. Stapulionis iš Chicago, Ill., 2. J. Martišius, 3. O. Martišienė iš Baltimore, Md., 4. J. Kuginis, 5. Just. Kuginienė, 6. Gen. Kuginiūtė iš Philadelphia, Pa., 7. A. Šepkus, 8. A. Uselis, 9. A. Vitkunas, 10. A. Pipiras, 11. Pipirienė, 12. V. Pipiras, 13. F. Pipirūtė, 14. A. Čerkauskas — visi iš Brooklyn, N. Y., 15. J. Stankus, 16. V. Peškauskas, 17. J. Zapustas iš Chicago, Ill., 18. S. Stankevičia, 19. O. Stankevičienė, 20. J. Stankevičius, 21. O. Stankevičiūtė, 22. J. Levanavičius, 23. A. Levanavičius, 24. K. Sakalauskas, 25. Ur. Sakalauskiene, 26. K. Sakalauskas, 27. O. Sakalauskūtė, 28. A. Sakalauskas — visi iš Wilkes Barre, Pa., 29. J. Saukas, 30. V. Sankuviene, 31. Al. Saukas, 32. Al. Sankūtė, 33. A. Blistrumas, 34. M. Blistrumiene, 35. F. Blistrumas, 36. M. Blistrumiute, 37. S. Barzinskas, 38. M. Barzinskiene, 39. J. Barzinskas, 40. B. Barzinskas, 41. S. Barzinskas, 42. A. Barzinskas, 43. P. Barzinskas, 44. D. Barzinskas — visi iš Palsboro, N. J., 45. Vl. Savickas, 46. P. Vaitėkunas, 47. B. Vaitėkuniene, 48. P. Vaitėkunas, 49. M. Stagnioniene, 50. J. Stagniuakas, 51. M. Stagniuoniute, 52. K. Norkunas, 53. O. Norkuniene, 54. K. Norkus — visi iš Philadelphia, Pa., 55. P. Šriubas iš Long Island City, N. Y., 56. K. Vidžiūnas iš Brooklyn, N. Y., 57. J. Stančikas iš Blissville, N. Y., 58. B. Lapinskas iš Nashua, N. H., 59. N. Visockis iš Buckner, Ill., 60. Vl. Kalibatas iš Long Island City, N. Y., 61. P. Skirvainis iš Philadelphia, Pa., 62. P. Pavilionis, 63. Em. Pavilioniė, 64. M. Pavilioniūtė iš Brooklyn, N. Y.

Iškeliavo ant sekančių laivų: „Aquitania“, „Homeric“, „Paris“, „Orduna“, „Araguaya“, „Olympic“, „Minnekahda“, „New Amsterdam“, „Mauretania“, „Estonia“, „Orbita“, „America“ ir „Lapland“.

Jau vėla turime gražų burelį užsakiusių laivakortes, kurie iškeliavę į Lietuvą gegužės ir birželio mėnesiuose. Kurie ma note keliauti į Lietuvą, neatidėliojant mums rašykite užsakymą vietas, nes iš kalno užsakant laivakortę mes visiems parupiname viduryje lai

vo kambarius kas padaro visą kelionę malonesne. Mes padarome pasportus ir išreikalujame reikalingas visas ir viską prirengiamas kas tik kelionėje yra reikalinga. Visi keleiviai per mūsų AGENTURĄ keliavanti tik pas mus į New Yorką pribuna viena diena prieš laivo išplaukimą.

Mes turėdami AGENTURĄ visų laivinių linijų visuomet aprupiname geriaus kelivius ir parduodame laivakortes ant kurio tik kas laivo nori keliuoti ir kuria tik linija. Mes esame autorizuoti šių laivinių linijų: „Cunard Line“, „White Star Line“, „Holland American Line“, „United States Line“, „French Line“, „The Royal Mail Steam Pocket Co.“, „Red Star Line“, „American Line“, „United American Line“, „Baltic American Line“ ir „Achor Line“.

Norinti keliauti į Lietuvą arba siunčiant pinigus į Lietuvą savo giminėms visuomet adresuokite į mūsų AGENTURĄ. Visuose reikaluose suteikiame informacijas DYKAI.

Ambrzejus ir Danielius, Pinigų siuntimo ir Laivakortų Agentura, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.

“111” Cigaretai

Ger! 10¢

Pirk šiuos cigaretes ir taupyk pinigus

APSAUGOK SAVO ASMENĮ IR SAVO NAMUS

Su geriausiu importuotu Vokišku Automatinu Revolveriu.

Tikrasis Vokiškas Automatinis Revolveris „Ortgies“ yra vienas geriausių ir augščiausių rūšies Automatinų Revolverių pasaulyje; jis labiausiai yra žinomas tuo, kad gali greitai šauti, yra absoliučiai ištikimas ir visai saugus; turi prietaisą patronams išmesti taip įrengta, kad po kiekvieno šūvio automatiniai pats išmeta tuščius patronus, nereikia rankos naudoti ir pats įstumė naują patroną šaujamom vieton. Tai yra augstos rūšies pats užsisaisą automatas, iminąs 32-ju kalibru Sv. Valst. Colt patronus, kurių gali gauti visur šioje šalyje. Šauja 9 šūvius, labai galingai ir teisingai. Mėlso plieno apdirbimo, riešutmedžio rankenukė. Tvirtai laikomas, lengvas nešioti, gali nešioti jį su bile ir frankais. Pirmos klasės darbas ir gražiai atrodo šautavas — geriausias Vokiškas revolveris ir visur parduodamas už \$15.00.

Mūsų kaina už šį 32 kalibrų Tikrajį Ortgies tikai \$8.75, priskaitant visas persiuntimo išlaidas, ligi jų turėsimė pardavinimui.

Atsiųsk mums savo vardą ir adresą su 25c. rankpinigių, gi balansa \$8.50 užmokėsi priimdama revolverį. Garantuojame visišką patenkinimą, arba grąžiname pinigus. Rašyk šiandien.

UNION SALES CO., Dept. 52, 11-17 S. Desplaines Street, Chicago, Ill.

F. ŽIVATAS

Parduodu laivakortes geriausių garlaivių kompanijų ir visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate), Inšurimą (apsaugojų) namus nuo ugnies, automobilus nuo ugnies ir atsakomybės nelaimė atsitikus.

Ofiso Adresas:
1836 N. Main Ave., Scranton, Pa.

V. Ambrzevičius AGENTURA.

Parduodu laivakortes ant visų didžiausių laivų Lietuvoje ir atgal. Siunčiu pinigus į Lietuvą ir išdirbu pasportus ir visokius dokumentus.

Seniausia ir teisingiausia Liet. Agentura ant visos Amerikos.

178 Ferry Street, Newark, New Jersey.

Svedijos Amerikos Linija I LIETUVĄ

Greitas pasazierinis kelias nuo NEY YORKO iki LIEPOJAU per Gothenburgą, Svediją. Pasazieriai bus transferuoti ant jurių tiesiai į Liepoją.

S. S. STOCKHOLM
Gegužės 27, Liepos 6, Rugsėjo 19

S. S. DROTNINGHOLM
Birželio 10, Liepos 15, Rugsėjo 9

Trečio klasos kabinas:
I HAMBURGĄ \$103.50
I DANZIGĄ I PILIAVĄ \$106.50
I LIEPOJĄ I MEMEL \$107.00

Su damokėjimu \$5.00 takso.

Trečio klasos pasazieriai turi kabinus tikais 2-4 lovukė.

Nereikia Svedijos pasporto vizos. Kreipkitės prie Vietinių Agentų ar Swedish American Line, 21-24 State Street, New York City.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

Geris sveikata yra verta aukštinu dorely, kiekvienas išmokėtas čekis už gerus gyduolus, yra palyidymu geros sveikatos. Prasišalinkite kankinančius skausmus su pagalba tikrojo Pain-Expellerio, kuris yra senas draugas dangelio šeimynų. Visasod reikalavite su Inkaro vaishbaženklis. Kaina 35c. ir 70c. aptikos arba pa.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

CUNARD-ANCHOR

Didžiausi, greičiausi garlaiviai pasaulyje. Puikus patarnavimas pasazieriams. Yra vietinis agentas jūsų mieste ar artimoje aplinkėje.

I Lietuvą, Lenkiją, Rusiją, Latviją ir Ukrainiją ir kitas Baltijos valstijas per Hamburgą:

Caronia gegužės 13
Saxonia gegužės 25

Kajutos \$130, III klasa \$103.50, karės takų \$5.00.

Per Cherbourgą, Southamptoną, Liverpoolą arba Glasgow:
Carmenia gegužės 17
Scythia gegužės 24

Asmeniška prižiurima ekskursija, susisiekiant per Southamptoną su Danzigu, Piliava ir Liepojom.

Mauretania gegužės 16, birželio 6
Aquitania gegužės 23, birželio 13
Berengaria gegužės 30, birželio 20

Per Angliją ir Hamburgą ir Danzigą \$106.50; ir Liepoją \$107.00. Karės takų \$5.00.

A. A. ALZBIETA LIALIASIENE

persiskyrė su šiuo pasauliu po trumpos ligos kovo 31 d., 8 ryte, sulaukus 38 metų ir 5 mėnesius. Laidotuvės atsbuvo 3 d. balandžio su bažnytinėm apeigom. Paliko dideliame nuliudime vyrą Juozapą Lialiasių ir vieną dukterį Anelę 16 metų ir 2 sūnus, Albertą 13 metų ir Vincuką 9 metų. Lietuvoj paliko tėvus, 2 brolius ir vieną seserį, o čia Amerikoje 2 seseris, Petronę Marazienę ir Ursulę Vaičiulienę. Apsivedus peryveno 17 metų ir 5 mėnesius. Pensylvanijos valstijoj peryveno 14 metų ir Illinois 3 metus ir 5 mėnesius. Paeina iš Kermošinės kaimo, Jevaravo gmino, Mariampolės apskr. Sulvalkių rėdybos. Taip pasirgus trumpai — 6 dienas namie ir 9 d. ligonbutyje, pasimirė palikdamą didžiausiam nuliudime vyrą, vaikučius ir gimines. Tegul bus jai lengva šios šalies žemalė ilsėtis.

Antrašas:
JUOZAS LIALIASIUS,
Wilsonvile Mine 4,
Dorchester, Ill.

\$2 DOVANU \$2

DABAR šitas didžiausias ir geriausias daktariškas knygos parduodamos už \$7.00. LY-TIES MOKSLAS, tai pirmutinė knyga, kuri driso aiškiai pasakyti ir atvirai iliustracijomis išrodyti viską, kas tik reikia vyru ir moterėi žinoti apie savo lytį: — lyties organų išvystymą, funkcijas, sveikatą ir ligas; moterų reikalus: gimdymą, mėnesines, kūdikų aplejimą, lyties organų, lyties organų, lyties organų, lyties organų sekretus. Gražiai apdaryta; labai daug pavaiškų, kaina \$7.00. (2)

SVEIKATA, tai knyga, kuri viską pasako apie žmogaus kūną. Jei norite savo organizmą kaupti ir gerai sveikatai užlaikyti, tai įsigykite šitą knygą. Gražiai apdaryta. Beveik ant kiekvieno puslapio paveikslas. Kaina \$2.

Matote, kad šios knygos kaina \$9.00, bet mes dabar parduodam tik už \$7.; 2.00 gauvat dovanu.

O jei norite kitokios knygos dovanoms, tai pasirinkti bile vieną iš šitu: **KAIP RASYT LAIŠKUS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOSE**; apdaryta, \$2. **APIE ŽEMĘ IR KITUS SVIETUS**; apd. \$2. **LIETUVIŲ PRATEVIŲ MAZOOJŲ AZIJOJ**; apd. \$2. **MEILĖ IR DAILĖ**; apd. \$2. **TUKSTANTIS NAKTŲ**; apd. \$2.00.

Pirkite knygas ir siuskite jas į Lietuvą! Jei mylit daug skaityti, tai reikalaukite mūsų **DIDŽIAUSIO KNYGŲ KATALOGO**. Jei mylit mokytis **ARITMETIKOS, LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBŲ**, tai reikalaukite mūsų **MOKYKLOS KATALOGO**.

Matote, kad šios visko turim: **TIK PRISIŪSKIT SAVO IR SAVO DRAUGŲ ADRESUS, IR PASAKYKITE, KO NORIT, O MES TUKYT VISUS APRUPINAM.**

AL. MARGERIS
2023 St. Paul Ave.
CHICAGO, ILL.

\$2 DOVANU \$2

Nuga-Tone

PADARA TIRŠTĄ, RAUDONĄ KRAUJĄ, STIPRUS, NUOLATINIUS NERVUS, TVIRTUS VYRUS IR MOTERES.

Turedamas sunaikinta Sveikatą ir Spėkas; turedamas neaišką mintė ir nusilpnėtą kūną; pasibodis imant vaistus dėl padidina veikimo ir vaistus sveikatinančius, bandyk Nuga-Tone ir persitikite kaip greitai laiku įsėjimui visi nauji žmogai Dovyne iš deiminties visu žmogus žmog, tokiu kaip blogas apetitas, negromulavimas viduriu, gasai ir išpučiai, užkėlimas skilves, tulžinis, anemija, kankinimai reumatizmo, skausmai galvos, neuralgija, stokas energijos, nusilpinimas nervu ir nepakilamas mieguoti, psinca nuo stokas nervų pajagos, skiatė vandenuto kraujo ir neuteiktinios cirkuliacijos kraujo.

Kođa dalia kuno ir kođa jo veikme remiasi ant nervų pajagos, kurios didžiausai užlaika geram stoviuje pilvą, įkainas, inkaitus ir grobus, sindes plaukus, kraujo cirkuliacijmą. Nuga-Tone yra labai protingas gydymas nuo nusilpneta nervu ir abelo sunaikinimo kuno. Kodėl? Todėl kad jie yra sutaisyti iš aštonia brangiu, sveikatą duadantiu aštoniu vaistu, rekomenduoti ir parduoti per garsingus Gydytojus. Yra jie ypatingai maistingi ir Geleis ir Fosforo-mistais del Kraujo ir Nervu.

Nuga-Tone pridoda žvyrbe Jaktomą, pastiprin grobus tep, Joe je sustinase reguliškai. Atgaivin fraktus, išvara laukui mudines atstatas. Nėra daugiau gasu ir suptinimo, nėra smirdandnio kvapo ar apvilko liežuviol Nuga-Tone duos jums stebuklingą apeti, giara gromulavima, tvirtus nervus ir kieta pastiprinta miega. Nuga-Tone sustipria kraujo ir pagrina cirkuliacijmą, pridoda raudonum veidui ir šibum aiškim! Nuga-Tone padara tvirtus, rustus vyrus ir sveikesnes ir puikesnes moteres. Nuga-Tone netalpin savyj joku migdomu ar drovum poris vaistus. Šūdiškie yra parankiniai pundelei. Yra apviki kultūra, pirmo akoni ir vartuoti galima be jokio neparaukumo. Bandyk juos. Rekomenduoti visama savo pretelems.

MUSU ABSOLUTISTIKA GVARANCIA: Prekė Nuga-Tone yra vienas (\$1.00) doleris už butukę. Kođa butukę talpina devynias dešimtas (90) piliulu, arba vieno mėnesio gydymo. Galite pirkti šes butukes, arba šesius mėnesius gydymo už penkis (\$5.00) dolerius. Imk Nuga-Tone per divdesiat (20) dienu ir jeigu ne busi užganedintas pesekmių, sugrąžink butukę ir pliuso, o mes umai sugrąžinsime jums pinigius. Negalite prapudyti visos ceto, Mes imame rizika. Nuga-Tone yra paravinėjamas visose aptikose toms pačioms ilygomis ir tų pačių garantija.

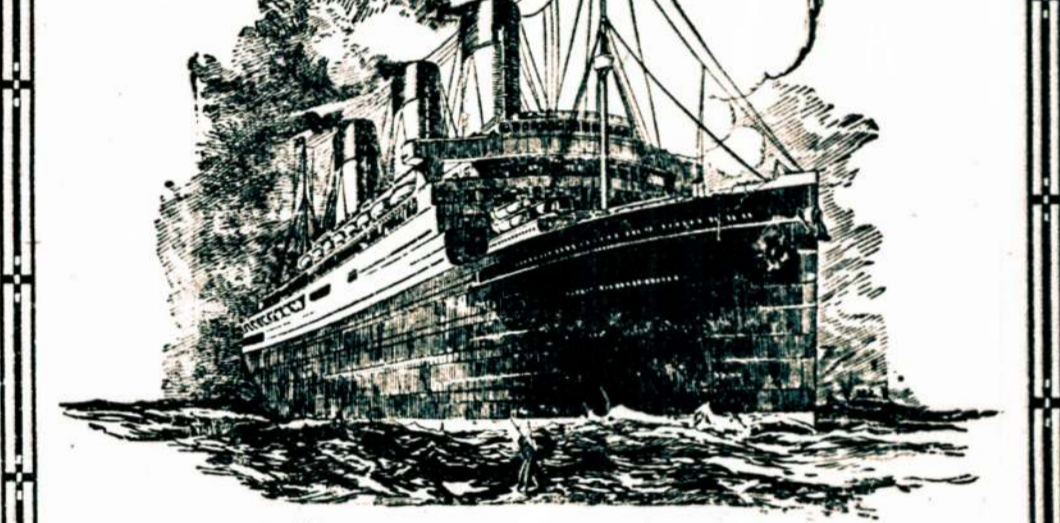
PRISIŪSK SAVĄ PASTELIAVIMO ANT TUO KUPONA.
National Laboratory, L. 26— 1018 So. Washab Ave., Chicago, Ill.

Gerbiajami: Itedu čionais \$..... ir mėsdui prisiusti man..... butuk Nuga-Tone.

Vardas ir pavardė.....
Gatvė ir numeris.....
Valstija.....

Vardas ir pavardė.....
Gatvė ir numeris.....
Valstija.....

GREITA KELIONĖ PER ANGLIJĄ I LIETUVĄ

DIDŽIAUSIAS LAIVAS PASAULYJE

WHITE STAR LINIJOS MILŽINIŠKAS LAIVAS

DIDELIS MAJESTIC 950 PĒDŲ

4 ŠRIUBŲ ILGIO

Gegužės 20, Birželio 17, Liepos 8, Liepos 29 ir kiti dideli aivai

HOMERIC (naujas) Geguž. 6, Birž. 10, Liepos 1, Liepos 22
OLYMPIC Gegužės 13, Birželio 3, Birželio 24, Liepos 15

Susisiekiama Southamptono su laivais, plaukiančiais į Danzigą. Pasazieriai ir bagažas greitai perkeliama.

AMERICAN LINE

KELIONĖ I LIETUVĄ PER HAMBURGĄ.

Susisiekiama Hamburgėje neišlipant Vokietijoje. Reguliarai plaukiami. Dideli, patogūs laivai.

RED STAR LINE

Lenkų mėgiama linija per Plymouthą į Danzigą. Laivai plaukia iš New Yorko kas savaitę. Vieni patogumai. Mandagus patarnavimas. Platesnių informacijų kreipkitės prie vietinių agentų arba INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE COMPANY, No. 1 BROADWAY, NEW YORK CITY.

LAIVAKORTES PINIGAI

I Lietuvą ir iš Lietuvos per Piliavą, Klaipėdą, Liepoją, Hamburgą ir visus kitus portus. Parduodame ant visų linijų pagal pigiausias kompanijų prekes. Išgauname pasportus ir takų palydijimus. Labiausia visame kame aprupiname atkeliaujant iš kitų miestų ir seimynas. Keliavite Lietuvon su šimtais kitų per mus, neturėsite vargo!!!

LITHUANIAN TRAVEL BUREAU

INTERNATIONAL Travel Bureau, Inc., 136 East 42nd St., NEW YORK, N. Y.

KORTOS! KORTOS!

No. 1. Laimės Spėjimo Kortos gerai žinomos Madame Le Normand, garsios mistikės francūzės moters, kurios pranašavimai turtingiems ir biednieis, karaliams ir kunigaikščiams visuomet pasirodė teisingi. Kaladė šitu kortų su paaiškinimu kaip išpėti laime, tik \$1.00.

No. 2. Suženklintos Kortos, j kurias žiurint iš užpakalo galima pasakyti kokia korta yra. Jos yra vartojamos garsiausių magikų ir kazirnikų. Kaina už kaladę su paaiškinimu kaip jas pažinti tik \$1.50

No. 3. Suženklintos kortos geresnio išdirbimo. Kaina su paaiškinimais tik \$2.25

Mes gvarantuojam užganėdinimą arba sugrąžinam atgal pinigūs. Prisiusk tik 25c. padėginimui persiuntimo lėšų ir pažymėk kokio numerio kortų nori, o likusius pinigūs užmokėsi, kas aplaiki kortas savo namuose. Adresas: **PRACTICAL SALES CO.,** 1219 NORTH IRVING AVE., Dept. 203, CHICAGO, ILL.

SLA. 233 KUOPA, HERKIMER, N. Y.

LIETUVIAI AMERIKOJE

HERKIMER, N. Y.

Mūsų miestelyje yra visokių lietuvių, tačiau tokių daugybė yra, kurie akiai vergauja klerikalams. Vietos lietuviai labai dideli fanatikai ir apšvietesnius lietuvius huliganiskai užpuolėdina visai pravardžiudami, net žydberniais vadina, kam tie neina į vietinę lenkų bažnyčią. Tačiau ta bažnyčia lietuvių į lenkus perdirba, kurių čia daugybė yra. Nekurie atvažiuavę iš Lietuvos keletas metų atgal nemokėjo nė žodžio lenkiškai, o dabar galvas guldo už Lenkiją. O tai vis nuopelnai vietinės lenkų parapijos, nes lietuviai savo bažnyčios neturi. Abelnai, tame lietuvių lenkinimo darbe padeda vietos lietuvių pašalpinė švento Jurgio draugija, kuri priverstinai savo narius verčia prigulėti į vietinę lenkų parapiją.

Nesenai čionai susitvėrė SLA. nauja 233 kuopa, kuriai besitveriant mūsų vietiniai dukeliai ką nedarė, kad tik kaip nors nedaleisti kuopai susitverti. Nori, kad visi lietuviai po prievarta prigulėtų į Jurginę „susaidę“ — ta lenkinimo lizda. Jiems nepatinka, kam kauniškiai suorganizavo SLA. kuopą, tat dukeliai nutarė visiškai ją boikotuoti. Bet pasidaravus kuopos pirmininkui gerb. Stasiui Saldžiui ir sekretoriui Jonui Matulaičiui, visos kliutys tapo pergalėtos, nors dukeliai išsijuosę dirbo, kad tik kaip nors kuopai pakenkti. Buvo mėginę net valdžiai įskusti, kad New Yorko valstijos SLA. nėra įregistruotas. Vienok pamatę čarterį, nosis nuleido. Pasidėkavojant gerb. Centro Sekretorei panelei P. Jurgeliutei, kuri pagelbėjo tame darbe, todėl pavyko laiku dukeliams nosis nušluostyti.

Dabar kaip pakalbini vietos lietuvių, kad prisirašytų prie SLA., tai tuoj akis išpučia ir klausia, kas per viena ta draugija, ar jau senai ji susitvėrus? Kai pasakai, kad ji gyvuoja 36 metai, tai sako, kodėl aš ligi šiam laikui nieko apie ją negirdėjau nei kunigas niekad nesakė, kad yra tokia „vienybė“. Tai gal kokia prieš Dievą kovojanti „susaidė“. Mat Utico lietuvių parapijos kunigas, Petras Zubela, senas Lietuvos bajoras, juos komanduoja ir nori padaryti iš jų sau patinkamas avelas; nori, kad vietiniai lietuviai tvirtų parapiją, o jis galėtų kas nedėlidienis atvažiuoti, atlaikyti pamaldas, nes jam iš Utico per mažą yra pelno. Butų gerai, kad kada nors SLA. Centras atsistytų kalbėtoją į čionai, tai vietos lietuviai apsisapžintų su SLA., nes dabar jie labai mažai apie šią organizaciją teįino.

Šiuomi kartu čia darbai labai prastai eina — jau geras laikas kai daugybė žmonių nedirba. Kiti negaudami darbo ant vietos, važiuoja dirbti į apylinkės miestus. Čia daugiausiai medžio išdirbystės, todėl ir iš lietuvių daug randasi išsilavinusių stalių.

SLA. narys.

THOMPSONVILLE, CONN.

Balandžio 23 d., 1922 m., SLA. 113 kuopa surengė prakalbą SLA. agitacijos tikslais, nes šiuo laiku buvo surenktas prakalbos maršrutas SLA. IV-to apskrįčio Connecticut valstijoje. Kalbėjo „Tėvynės“ redaktorius S. E. Vitaitis. Kalbėtojas labai aiškiai ir nuosekliai išdėstė SLA. tikslus ir kokią naudą šis organizacija neša savo nariams, kurioje prigulėti pigiau ir saugiau, negu bile kokioje apraudros kompanijoje. Pavaldžiui, išmoka pomirtinę ir pašalpą labai greitai ir teisingai. Taipgi sušelpia našles, našlaičius, šelpia moksleivius, kurie nori pasiekti aukštesnį mokslą. Tai yra vienintelė organizacija, kuri suteikia lietuviams turinčioms lygias tiesas su vyrais kaip Lietuvoje, taip ir Amerikoje ir veikti politikoj iš vieno su vyrais.

Senbernis.

HAVERHILL, MASS.

Šiame miestelyje randasi apie 700 lietuvių, remiantis perito cenzaus skaitlinėmis. Čionai yra dvi pašalpinės draugijos Sv. Kazimierio Kareivių ir Sv. Juozapo, taipgi moterų draugija ir politiškas U. G. Klubas.

Nesenai nupirkta 32 akrų žemės gražioje vietoje, kurios pusę paskirta kapinėms ir jau dabar laidoja numirėlius neatšivėlgiant kokių pažiūrų nebutų, bile tik lietuvis. O kitą pusę minėtos žemės nutarta paskirti pasilinksminimo vietai ant kurios bus statomas vasarnamis kainuojantis net \$6,000.

Taipgi yra įkurta lietuviška mokykla vaikūčiams, kuriuos mokinama lietuvių kalbos ir rašybos vasaros sezonui užėjus. Šia mokykla rulinasi paskirtas tam tikras komitetas ir ją remia visi vietos lietuviai, nežiurint kokių pažvalgų nebutų.

Del Lietuvos labo veikiama pusėtina ir yra gana gabių veikėjų, nors netruksta ir tokių, kurie niekuomi prie to darbo neprisideda.

Šiame miestelyje yra įvairių avalų išdirbystių, vienas popiero fabriks, viena audinvelyje ir viena skrybielių dirbtuvė. Visose išdirbystėse dirba 45 valandas savaitėje, tačiau alus darbininkams vienoje po

truputį numušė, o kitose tiesiog per pusę sumažino. Čionai nėra SLA. kuopos, o kadangi dabar ši organizacija jau yra legalizuota ir Mass. valstijoje, todėl dabar butų labai paranku ir net butinas reikalas sutverti čionai šios madingos ir begalo svarbios organizacijos kuopą. Vertėtų pasidarbuoti vietos lietuvių veikėjams, kad greitu laiku sutvėrus SLA. kuopą Haverhillyje. SLA. 256 kp. narys.

MINERSVILLE, PA.

Balandžio 17 d. įvyko „koncertas“, surengtas „Naujos Galdynės Choro“, o po koncertui buvo šokiai.

Apie „koncertą“ galima pasakyti tiek, kad nekurie programo dalyviai savo užduotis atliko neblogiausiais. Geriausiai pasižymėjo V. Zubavičiūtė, kurią publika net antru kartu išsaukė atkartoti savo dainelę „Amerikos vaikinukai“. Taipgi ir kitos moterys neblogai savo dalykus atliko. Iš vyrų geriausiai atliko A. Jurevičius ir S. Venzlauskas, o kitiems partartina daugiau pasilavinti einant ant scenos.

Nors šitas „koncertas“ tai ne tokis koncertas, kokius Amerikos lietuvių didesnės kolonijos surengia, kurių programos vien dainomis ir muzika išpildo — čionai buvo visokių deklamacijų ir monologų, ko prie koncerto negalima prisikaityti, tačiau partartina rengėjams tokio mėslo scenon nevilkti, kaip „girta boba ir žydai“. Reikėjo atsiminti, kad svetainėje yra ir mažų kudių, kurių negalima tokiais dalykais piktinti, kai aukščiau minėtas šlamštą. Kam mažus kudių prištinti prie girtuoklystės ir kitų blogų pasielgimų. Taipgi reikia pažymėti, kad šio „koncerto“ programme nebuvo nei vieno lietuviško dalykelio iš dainų ir muzikos. Kažin koki nežinomi neva „darbininkai“ nerimti ir visai menki dalykeliai surankiotti.

Pas mus, kai ir visoje anglia kasyklų aplinkėje, darbai suduotų nuo 1 d. balandžio. Stojus darbams daugelis žmonių išvažinėjo kitur darbu ieškoti, ypač pavienių vyrų visai mažai beliko, nes jiems nėra sunkenybių važinėti. Tačiau išrodė, kad yra dar ir „turtinų“ žmonių. Labai tankiai pasitaiko sutikti tokių žmonių, kurie „munšaino“ prisigerę keturpersti „vaikščioja“. Mat tokiems žmonėms nerupi kas bus rytoj — bile šiandien turi centą, kitą tai ir perkasi nuodų ir nuodija savo protą ir sveikatą.

Ar nevertėtų broliams lietuviams, dabar turint laiko, imtis mokslo ir apšvietos ir tuo budu pastoti naudingais žmonėmis visuomenei ir sau ir kartu visai mūsų tautai.

Paprieniokas.

BENLD, ILL.

SLA. 155 kuopa balandžio 17 d. statė scenoje du veikalus: „Rytų pilis“ ir „Rusų bolševikų biuras“.

Abu veikalai yra gražūs, ypač pirmasis yra labai įspudingas. Jo ketvirtame akte Izabelės nusiminimas privertė iš publikos ne vieną moterį net apsivertkti, nes lošėja labai gerai šitą rolę sulošė. Pastarasis veikalėlis yra gana juokingas, nes tenai matosi kunigas, minyška, ponas, ubagas ir daugiau visokių tipų. Aktoriai savo roles gerai atliko, garsiai ir aiškiai kalbėjo, kiekvienas galėjo viską suprasti. Taipgi buvo dainų ir deklamacijų.

Ypač verta pažymėti gabumas vieno vaiko, butent Guzevičiuko, kuris lošė, ir dailiai padainavo ir padeklamavo. Iš jo atėityje galima tikėtis gero lošėjo, jei jis nenustos lavintis toliaus.

Viskas nusisekė kuopuikiaušiai ir matomai kuopai liks pelno. Taigi partartina SLA. 155 kp. darbuotojams ir daugiau surengti panašią pramogų atėityje ir ne nullstančiai darbuotis, nes tas neša naudą ne tik kuopai, bet ir visuomenei. Lauksime daugiau tokių parengimų.

Ten buvęs.

HART, MICH.

Čionai buvo susitarę keli lietuviai ukiinėinkai ir dirbo „munšainą“ per ilgą laiką. Bet neseniai atvažiuavo du angli ir nusipirko dvi kvortai „naminukės“. Taipgi „bravorininkas“ dar juos pavaišino gerom magaryčiom taip, kad tie grįždami net apvirto su automobiliu ir vėliaus išdavė kur pirko tokio „puikaus“ skystimo. Policija išvaikė „bravorininkų“ kompaniją, o teismas kaltininkus nubaudė pinigiskai ir padėjo po policijos priežiūra ant dviejų metų, su ta išliga, kad jiems negalima aplėisti šis apskritis ar kur nors vaikščioti po užėimamas vietas.

Teisių lauzytojai ir nedoru keliu pelno iekskotojai visuomet prieina prie tokio galo. „Munšaino“ priešas.

LIETUVOS MISIJA NAUJOJ VIETOJ.

Nuo balandžio 26 dienos, š. m., Lietuvos Finansų Misijos raštinė perkeliama naujon vieton. Naujas adresas bus 38 Park Row, New York City, ant aštuntų lubų, kambariai 814-16. Važiuojant požeminiu traukiniu (Subway), nuo „Grand Central“ gelžkelio stoties, reikia išlipti „Brooklyn Bridge“ stotyje. Važiujant požeminiu iš „Pennsylvania“ gelžkelio stoties, reikia išlipti „Park Place“ stoty. Važiujant „Brooklyn Rapid Transit“ požeminiu linija, arba kaip vadina „Broadway“ linija, tuomet reikia išlipti „City Hall“ stoty. Brooklyniečiai atvažiuodami išlipa „Chamber Street“ stoty. Atvažiuojantieji iš New Jersey, Hudson trubomis, išlipa „Cortland Street“ stoty.

Šioji vieta randasi prieš City Hall parką. Surasti labai lengva. Komunikacija kuogeriausia, nes visų požeminių traukinių ekspresai sustoja tik tai blokas nuo šio namo. Šiame name taipgi randasi Latvijos ir Estonijos Konsulatai.

Laiškus rašant prašoma visuomet adresuoti:

Representative of the Republic of Lithuania, 38 Park Row, New York City.

J. SKRITULSKAS
 NOTARAS IR AGENTAS
 Parduodu laivakortes ant visų linijų kur tik aori Siučių pinigūs į visas dalis svieto. Darau davierņas pavidune dalių i Lietuvą ir i kitas viešpatyestes.
 26 BROAD STREET,
 NEW BRITAIN, CONN.

SEVERAS GYDUOLIS UŽLAIKO SEIMYNOS SVEIKATA
 Sausu Apmirusių Plaukų
 reikia greitą pagelbas.
 Jei reikalaukite turėti plaukus glaukus ir prididodati jiems sveikuma, mišksitumo ir žibėsia, varfokite
SEVERAS HAIR POMADE
 Tai yra čyštās, sveikas ir elegantiškas plaukams tepalas.
 KAINA 25c
 Klauskite pas apfiekorius.
W. F. SEVERA CO.
 CEDAR RAPIDS, IOWA

TIKTAI SLA. Kuopoms

SLA. Ženkliėliai-guzikėliai

VYRIŠKI SU ŠRUBELIAIS TRIJŲ RUŠIŲ:

*..Dideli Aukšiniai, po \$1.50;
 Mažesni Aukšiniai — -1.00
 Paauksuoti50*

MOTERIŠKI SU SPILKUTĖMIS TRIJŲ RUŠIŲ.

*Dideli aukšiniai po \$1.50, mažesni aukšiniai — po \$1.00; paauksuoti — po .50.
 Duodant užsakymus mažiau kaip ant vieno dolerio, reikia prisijusti 10c. persiuntimui registruoto laiško.*

SLA. kp. antspaudo-pečėtis

GUMINĖS ANTSPAUDOS SU ATAMENTO PADUŠKĖLE — po \$3.00.
GELEŽINĖS PEČĖTIS, IŠPAUDŽIAMOS Į POPIERĄ — \$5.00.

Persiuntimo lėšas apmoka pačios kuopos.

SLA. kvitų ir orderių knygelės

*Orderių knygelės išmokėjimams — po 50c.
 Kvitų knygelės pinigų priėmimui—po 50c.*

SLA. mokesčių-rekordų knygos

Liuosų lakštų sistema su drutais audimo apdarais su raktu ir 75 lakštais parsiduoda tikta už \$2.00.

Siunčiant pinigūs į Centra reikia siųsti kartu su narių mėnesinėmis mokestimis pažymint ant mokesčių lakšto paliktos tuščios eilutės, už ką pinigai prisiunčiami.

Kiekvienu kuopa privalo pasirupinti iugyti viršui pubrieztus kuopoms butinai reikalingus dastus.

MONEY ORDERIAI turi but išrašyti ant Lithuanian Alliance of America, o mokesčių mėnesinius raportus (blankas) su pinigai siųsti sekretoriaus adresu:

P. JURGELIUTĖ,
307 W. 30-th St.,
NEW YORK, N. Y.

ZMONIU SVEIKATA

Rašo Dr. F. S. ZURWELL.

KRONIŠKAS RHINITIS.

Paprastas kroniškas užsidegimas nosinės glėvės labai populiariska liga, nes ją visi vadina „pagavimu šalčio“. Netik ligoniai, bet neretai ir syki ant visados išmokę gydytojai suverčia visas bėdas ant „pagavimo šalčio“. Oro atmainos, peršalimas, oratraukis ir kojų sušlapimas visados buna kaltinti ir pasmerkti už daugybę ligų. Tokius apkaltinimus užmėtinėja šalčiui visi ligoniai, kuriuos syki ant visados „išmokę“ daktarai vienbalsiai patvirtina. Vadinasi, ligų priežastis tuli daktarai nesuranda, bet nubalsuoja didžiūma balsų, t. y. kaip pacientai sako, taip gydytojai pritaria.

Niekas „nepagauna šalčio“. Tik tada galima kaltinti šalį, kuomet atšala ausis, nosi ir kojų pirštus. Taip vadinamas „pagavimas šalčio“ niekas daugiau, kaip tik infekcija. Prasimanytas „pagavimas šalčio“ taip, kaip ir visos kitos ligos, patina nuo bakterijų. „Pagavimas šalčio“, aišku, kad tai limpanči liga. Reiškia sveikiems ne šalčio reikia saugotis, bet tų ligonių, kurie turi „šalį“.

Turint „šalį“ reikia but ant šalčio, kad išsigydyti „šalį“.

Kurie bijo šalčio, kad „nepagautų šalčio“ ir sėdi stujoti arti su „pagautais šalčio“, tie išvysto kronišką rhinitis.

Kudikiui dažniausia nukenčia.

Paprastas kroniškas rhinitis yra žinomos pasekmės iš pasididinusiu tonsių ir adenoidų. Kada kudikis, ar bent kas, negali sulaikyti tekėjimo iš nosies ir prisena kvepuoti per burną, tada reikia kreiptis prie gydytojo. Daug senesnių gydytojų yra, kurie nenori egzaminuoti nosi, nes jie jaučias ne kompetentiški tokiam darbui. Bet kone visi jaunesni gydytojai yra kompetentiški ir prisirengę išegzaminuoti ligonio nosį.

Kronišką rhinitis lengvai galima permatyti iš: 1) Per tankus „pagavimas šalčio“ galvoj; 2) Nuolatinis tekėjimas iš nosies; 3) Užsikisusis nosis ir čiandulys ir 4) Negalėjimas kvėpuoti per nosį. Kroniškas rhinitis taip jau žinoma nuobodi ir bloga liga, kaip puvimas dantų ir užkietėjimas vidurių. Dantų puvimas labiausia išsiplatinus liga civilizotame pasaulyje, kuri pagimdo užkietėjimą vidurių.

Tyras oras geriausias gydymo budas nuo rhinitis. Tyras oras taip naudingas gydyme rhinitis, kaip ir kroniško bronchitis, bei tuberkuliozės (džiovos).

Perdaug šilti rumai namie, ofise ar mokykloj kenkia sveikatai. Mokyklose kartais pamėlinavę senmergės mokytojos reikalauja šilumos virš 70 laipsnių, neatšizvelgiant, kad tas atbukina kudikių atmintį. Kudikiams peršilę mokykloje nuvyta — sumažina spēkas atsilaikyti prieš priežastis, kurios gimdo ligas. Toki kudikiams greitai „pagauna šalį“, nutrotija apetitą ir skaištumą. Praleisti keles valandas lauke — geriausias budas gydymo nuo visokių „šalčio pagavimų“.

Tiesioginis gydymas.

Du sykiu į dieną reikia išplauti nosį su sudytu vandeniui. Sudytas vanduo tur but tokios temperatūros, kaip pats žmogaus kūnas. Tokis vanduo reikia išvirtinti ir atmieravus puskvortę ištirpyti vieną šaukštą druskos. Ištirpinus šaukštą druskos puskvortėje virinto vandens reikia su šmirkštyne įleisti šnervēse, taip, kad išpraustų nosies šnerves. Tokia šmirkštyne vadinasi irrigater.

Maziems kudikiams reikia plauti nosį sekančiai: paguldykite kudikį tinkamon vieton ant vieno šono. Kudikio veidas turi but paverstas žemyn ir galva žemiau, negu pečiai. Dabar reikia įkišti irrigaterį į kudikio noselę ir iškelus gumingę tarpą su sudytu vandeniui dvi pėdas virš kudikio galvos įleisti vandenių į nosį. Pusės puskvortės tokio vandens užtenka sykiui išmazgoti nosį.

Išpurkšti šnerves.

Išpurkštimui nosies 18 numeris De Vilbiss atomizer, rods, geriausias. Šią prietaisą vartoja purkštimui nosies su alkaline antiseptika, kurią vaistininkas žino

kaip sudaryti. Pridėjus atomizerį prie nosies reikia spaudyti pusliukę, nors penkis sykius, kad išpurkšti nosies šnerves. Reikia pridurti, kad pirmiau reikia purkšti su sudytu vandeniui per kelias dienas. Vėliaus syki į dieną purkšti su alkaline antiseptika.

Po dviejų savaičių plovimo nosies virš minėtu budu tekėjimas iš nosies susilaikys ir čiandėjimas nutils. Bet jei dar nepilnai rhinitis išgydytas, tai reikia vartoti sekančios gyduolės:

Thymol 5 gr.
Menthol 10 gr.
Encalyptol 10 gr.
Oil of eubeb 40 dr.
Oil of rose 4 dr.
Liquid petrolatum 3 oz.

Vienos uncijos užtenka įdėti į atomizer ir išpurkšti syki ant dienos.

Irrigater ir atomizer galima gauti vaistinėje.

DANTŲ SUDILIMAS.

Rašo Dr. A. Juozaitis.

Dauguma žmonių stebisi, kodėl žmogaus dantys sudyla, kuomet kitos kūno dalys, kaip pav. pirštų nagai, kojų padai, rankų delnai etc., kurie taip-pat nemažai darbo atlieka, niekuomet nenudyla, bet atpenč, juo daugiau tos dalys yra vartojamos, juo jos darosi didesnės ir tvirtesnės. Bet su dantimis dedasi kaip tik atbulai, jie sudyla nuo ilgo vartojimo. Ir syki jau nudilę bei nupuvę daugiaus nebeatauga.

Nekurie žmonės, matomai neteškė kantrybės, ne tik stebisi, bet dažnai ir išmėtinėjo už tai gamtai sakydami: „Kodel tas Dievas žmogui kaulo pavydėjo.“ Atstatymui nudilusiu, nulūžusiu arba nupuvusių dantų gamta vartoja skirtingą nuo atstatymo kitų kūno dalių planą. Kitos kūno dalys, pažeistos neprielankių aplinkybių, vėl yra atstatomos iki tam didumui, kokio jos buvo išpradžiū. Bet su dantimis yra kitaip. Jeigu jau syki dantis nupuvo, nulužo ar nudilo, tai toks ir pasilieka, iki originalei savo formai niekuomet neatauga. Gamta elgiasi kitaip: ji netaiso sugedusį dantį.

Pas žemesnio laipsnio gyvulijos formas, kaip sakysime, pas žuvis, raptilijas, pražudyti dantys atauga be jokio aprubežavimo. Nepaisant kiek jie dantų pamestų, pamestųjų vieton vėl nauji atauga. Pas žmogų gi šis naujų dantų ataugimas vieton senųjų yra žymiai aprubežuotas. Žmogui yra duota tik tai du dantų setai: laikinasai, jam tarnaujantis tik tai laike jo kudikystės ir nuolatinasai — laike likusiojo gyvenimo periodo. Čia yra tik tai tas skirtumas, kad dantys laikinojo seto turi užleisti savo vietą nuolatiniesiems paskirtu laiku, nepaisant ar jie sveiki ar sugede.

Matant, dabar, kokį budą gamta vartoja žmogaus aprupinimui dantimis, mums reiktų stebėtis ne iš to, kad dantys nudyla, bet iš to, kad jie taip ilgai išlieka nenudilę. Tik atsiminkime, kokį darbą dantys atlieka. Apskaičiuojama, kad idant suvalgius vidutinius pietus, reikia sukąsti apie dvyliką šimtų kartų. O dauguma tokių sukandimų buvo taip stiprus, kad spaudimas dažnai siekia septynių šimtų svarų. Prisimimus dar, kad mes valgome mažiausia tris kartus į dieną ir kad dantų sudilimas pastebima tik tai pas žmones vidutinio arba net apysenio amžio, nesistebėsime iš jų nudilimo.

Iš viršū pasakymo matosi, kaip sunkų ir kiek daug darbo mūsų dantims prisena atlikti. Ir vietoj kaltinus gamtą už jos mums kaulo pavydėjimą, ištiesų mes turėtume stebėtis, kaip jinais įstengia mums duoti tokius tvirtus dantis, kurie dažnai be jokios priežiūros, taip ilgai ir taip sunkų darbą atlieka.

Dr. W. H. Park apskaitliuoja, kad kiekvienas differija susirgimas kainuoja nuo 50 iki 100 dolerių. Tai tik tai pinigais, o kas įkainuos, motinos širdgelę ir vaikų kančias? Neuzmirškite, kad nuo differijos galima apsisaugoti, vartojant nesena išrastą toksiną-antitoksiną.

Žaizdos, padarytos iš revolverio šaudymo, reikia apščiai atidaryti, išvalyti gerai ir ištepti su jodyna arba karboliaus ruskšcia, o paskui vartoti spiritą (alkohol). (Iš „Gydytojo“).

DOVANOS TIK IKI LIEPOS MĖN. 1922.

tiems, kurie prisirašys prie SLA. 14 kp. nufotografuoju jusų paveikslą dovanai.
SLA. 14 kp. organizatorius
A. J. NAUNČIKAS,
8835 St. Clair Avenue,
CLEVELAND, OHIO.

Phone — Calvert 3210

L. B. Bronushas, M. D.

Ofisio valandos:
Nuo 7 iki 8:30 vakare.
Nedėlioje-nuo 2 iki 3 po pietų.
615 COLUMBIA AVE.,
BALTIMORE, MD.

PASISKUBINKIT!

Lietuvos Steigiamoj Seimo Narys ir Sekretorius Kapitonas Ladas Natkevičius rašo „SANDAROJE“ apie šiuos dalykus: 1) Steigiamoje Seimo darbuotė. 2) Delko Soc. Liaudininkai ir Valscieių Sąjunga atsaukė savo narius iš Kabineto Ministerių? 3) Ar kunigai gali būti užsienių Ministeriai? 4) Kaip greitai Lietuvos Steigiamasis Seimas užbaigs savo darbus? 5) Kaip greitai Lietuva turės savo pinigų? Ir tt. ir tt.

Tiems klausimams nušviesti Kap. NATKEVIČIUS turi labai daug medžiagos, kuri jokiam laikraštyje dar nebuvo naudota. Todėl pasiskubinkite užsiprenumeruoti „Sandarą“, tie straipsniai tilps tik tai „Sandaroje“. Prenumerata metams — \$2.50. Pusė metų — \$1.25. Pinigus siųsdami adresuokite šitaip:

S A N D A R A

327 E. Street, So. Boston, Mass.

SUSKITE LIETUVON KNYGU

Lietuvos žmonės ir Lietuvos jaunimas nusiskundžia, kad neturi knygu. Mes jų turime daugiau, negu suvartojame, tad siuskite jas LIETUVON!

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE pataria savo nariams, kad jie siųstų nors po vieną mūsų knygu savo draugams ir giminėms, Lietuvoje. Pasiųsti galima paštu. Patartina siųsti šiuo laiku sekančias knygas:

AISOPO PASAKAS, — didelė knyga, su daugybe paveikslų, 364 puslapiai, kaina \$1.25

AMERIKA, — ypatingai reikalinga tiems, kas nori iš Lietuvos Amerikon atkelti, 288 pusl., kaina \$1.00

ŽMOGAUS PAREIGOS, — svarbi knyga auklėjimui tėvynės meilės ir tikrojo patriotizmo, 245 pusl., kaina \$1.00

Kas ims visas tris knygas, GAUS VISAS TRIS UŽ \$3.00. Užsakymus su pinigais siuskite Centru šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AM,
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

Tėmykite! Didelis 548 Puslapių Puikiai

Paveiksluotas Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipažinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50

Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

“TEVYNES” ADM.,

307 W. 30-th St., New York, N. Y.

AISOPO Pasakos

Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokini- mai seniems, jauniems ir maziems. Popieros apdaruose tik \$1.25

„TEVYNES“ ADMINISTRACIJA,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Susivienijimo

Lietuvių Amerikoje Knygyne

Galima Gauti Sekančios KNYGOS

AMERIKA — Informacijos apie Ame-

riką ir tt. 1.00

APDRAUDA IR PASALPA — pusl. 32 — 10c.

APIE SVEIKATĄ — pusl. 16 05c.

DAKTARAS IS PRIEVARTOS (Komedija) 20c.

DARBININKŲ PADEJIMAS AMERIKOJE

35 puslapių 10c.

JAPONŲ KONSTITUCIJA — pusl. 31 10c.

KAS IS KUR PAREINA? 20c.

KAIP GYVENA: Latviai, Suomia, Angliai 20c.

KELIONE I ŠIDLAVĄ — pusl. 48 15c.

KONRADAS VELENRODAS — pusl. 24. 15c.

KRAŽIŲ SKERDYNE ir Jos Pasekmės 15c.

LIETUVIŲ TAUTOS KLAUSIMAS EURO-

POS KARES METU pusl. 102 35c.

LIETUVISKA CHRESTOMATIJA — pus-

lapių 180 40c.

LIUDVIKAS PASTERIS — pusl. 48 20c.

NUO DEGTINES — pusl. 19 10c.

PASNINKAI LIETUVOJE — pusl. 16 05c.

PETRAS ŽEMAITIS — pusl. 69 20c.

PERSPEJIMAS APIE ŠVENTĄ TIKĖ-

JIMĄ — pusl. 63 10c.

RUOŽAI IS SLA. ISTORIJS — pusl. 35 — 10c.

SLA. ISTORIJA (1896-1915) \$1.50; audimo

apdarais 2.00

SUSIPRATO — 64 pusl. 20c.

TRACHOMA — PRIE ŠVISESOS —

puslapių 100 20c.

Viršminėtas knygeles SLA. narial gauna

už pusę kainos.

SEKANCIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

GRAŽI MAGELIONA — Melodrama 4-rių

aktų 50c.

DVI SESERI — 4-rių aktų tragiška drama 50c.

PAVOKTAS KUDIKIS — Tragedija

trijuose aktuose 40c.

KUNIGAS MACOCHAS — 4-rių aktų

tragedija 35c.

AISOPO PASAKOS — pusl. 364 \$1.25

LENKŲ APASTALAVIMAS LIETUVOJE

— pusl. 258 1.00

PASKAITOS IS BIJOLOGIJOS IR BAK-

TERIJOLOGIJOS — pusl. 172 50c.

SVETIMOJ PADANGĖJ PASAULIO

VERPETUOSE — Eilės, Dainos ir

Prietikiai — pusl. 200. Paršš

A. J. Jokubaitis 2.00

ŽMOGAUS PAREIGOS — pusl. 245 1.00

Lithuanian Alliance of America

307 W. 30 st., New York.

VIETINĖS ŽINIOS

Nedėlioje, bal. 29 d., Mc-Caddin salėje, Brooklyne, „Aido“ choras statė scenoje gerb. M. Petrausko operetę „Consilium Fakultatis“. Vaidinimas pavyko vidutiniai, tačiau publikos buvo susirinkę visai mažai. O gaila, kad publikos mažai buvo, nes šis veikalėlis labai gražus ir jo muzika žavėjanti.

Vaidinime buvę.

Bal. 23 d. įvyko Brooklyne draugijų atstovų konferencija, kurią sukviė Lietuvos Piliečių Komitetas, pasitarti kuriuo būdu būtų galima kovoti prieš neįstą į Suv. Valst. Kongresą ir Senatą bilių, kuriomis norima priversti kiekvieną ateivį registruotis ir tam tikrus mokesčius mokėti.

Konferencija buvo gana skaitlinga, nes dalyvavo apie 15 draugijų atstovai, tačiau nebuvo nei vieno atstovo nuo klerikalinių draugijų. Konferencijoje dalyvavo taipgi ir legislaturos narys adv. Fasiulo, kuris suteikė keletą svarbių patarimų. Konferencija išdirbo programą tolimesnei darbutei ir išrinko tam tikrą komisiją, kuri sušauks didesnę draugijų konferenciją gegužio 14 d., 1922 m., 2 val. po pietų. Liet. Pil. Klube, Brooklyne.

Dalyvis.

Bal. 24 d. vakare New Plaza salėje, Brooklyne įvyko LSS. 19 kp. surengtos prakalbos, kuriose kalbėjo „Keleivio“ redaktorius S. Michelsonas. Kalbėta dviejų atvejais: apie Lietuvos padėtį ir pasaulinę politiką kluandančiame darbe žmonių reikalus. Pirmoje dalyje savo kalbos p. Michelsonas pasakė daug nesąmonių, kad buk su Lietuva jau niekas nesiskaito ir todėl savaime pasidaro išvada, kad Lietuvos nepriklausomybei susidaro rimto pavojaus. Gi tikrenybėsje to nėra — Lietuvos tarptautinė padėtis šiuandien nėra nei kiek silpnesnė, negu ji buvo seniaus.

Antroje dalyje savo kalbos p. Michelsonas nemazai vėjo davė ir komunistams iš ko kilo „triuškėmelių“ ir pasibaigus prakalbai apipylyta kalbėtojas visokiais klausimais, i kuriuos jisai gana rimtai ir teisingai atsakinėjo.

Buvo rinkta aukų Lietuvos socialdemokratų partijos reikalams. Nors žmonių buvo pilna nedidelė svetainė, tačiau aukų surinkta tik apie 18 dol.

Dalyvis.

Dar kartą primename Brooklyno ir apylinkių lietuviams, kad neužmirštumėt, jog subatos vakare, gegužio 6 d., 8 valandą statoma McCaddin salėje, Brooklyne, puiki komiška operą „Kornevilio Varpai“. Šitokių vaidinimų susilauki yra didelė retinybė, nes reikalinga didelio prisirigimo ir milžiniškų išlaidų ir tokius dalykus scenon pasistatyti ne tankiai tegalima.

Šią puikę operą stato pagarsėjusi Brooklyno Operetės Draugija, kuri tik viena tegali tai atlikti. Vaidinime dalyvauja žymiausi Brooklyno artistai: dainininkai, visas Operetės koras ir didelė unijos orkestra.

Kiek tenka mūsų broliams nukentėti nesmagumų ir finansiškai vien delto, kad saviems žmonėms nepasitiki, rodo sekamas atsitikimas: Balandžio 25 d. iškeliavo Lietuvon laivu „Mauretania“ du broliai Visoockiai. Nikodemus Visoockis gyvenęs Buckner, Ill. pasipirko laivakortę gerai žinomoj Ambraziejaus ir Danieliaus agenturoj, Brooklyne, o jo brolis Al. Visoockis iš Zeigler, Ill. pirko laivakortę tuloj Chicago agenturoj. Abu broliu atkeliavo į New Yorką bal. 22 d. ir Nik. Visoockis apsisotjo pas Ambraziejų ir Danielių, o Al. Visoockis tuloj svetimtaučių įstaigoj, kurią jam nurodė Chicagiškė agentura.

Broliai nesimatė per tris dienas tik suėję prieklauko je vienas kito paklausė kiek ir užką užmokėjo ir kokį patarnavimą gavo. Nik. Visoockis (kuris iškeliavo per Ambraziejaus ir Danieliaus agenturą) pasisako, kad jis užmokėjęs už laivakortę (su karės takais) iki Piliavai \$111.50 ir už tris nakvynes \$3.00. Jo brolis, kurį Chicagiškė agentura atsiuntė pas netimtaučius, užmokėjęs apart laivakortę dar sekančiai: už vizą Vokietijos konzului \$10 (vietoje \$2.40), už tris dienas pragyvenimo svetimtaučių įstaigai \$15 (vietoje \$3) ir dar už ekstra patarnavimą \$5. Vadinasi, žmogus tapo nuskriautas net ant žmonių reikalus. Pirmoje dalyje savo kalbos p. Michelsonas pasakė daug nesąmonių, kad buk su Lietuva jau niekas nesiskaito ir todėl savaime pasidaro išvada, kad Lietuvos nepriklausomybei susidaro rimto pavojaus. Gi tikrenybėsje to nėra — Lietuvos tarptautinė padėtis šiuandien nėra nei kiek silpnesnė, negu ji buvo seniaus.

Akyvaizdoje šitokių nuotikių ar neverta lietuviams atkreipti daugiau domės į savus žmones ir vietoje kreiptis į svetimtaučius su panašiais reikalais ir turėti bereikalingų nuostolių, ar negeriau ir jų kišeniui nesveikiau būtų, jei kreiptumėms prie užsitarnavusių įstaigų, kaip pavyzdžiui Ambraziejaus ir Danieliaus agentura.

Palydovas.

Gegužės 1 d. lankėsi „Tėvynės“ Redakcijoje Chicago lietuvių darbuotojas ir bankininkas Zigmās S. Micekičius ir Amerikos ir Lietuvos Audimo korporacijos prezidentas P. J. Kazlauskas iš Bostono. Abu tautiečiai gegužio 2 d., laivu „Aquitania“ išvažiavo Lietuvon.

Pas Micekičius važiuoja Lietuvon pasisvečiuoti pas savuosius ir prie progos patyrinėti kai kurias biznio sąlygas, o p. Kazlauskas važiuoja su Lietuvos ir Amerikos audimo korporacijos reikalais, nes greitai laiku bus pradėta statyti dirbtuvė minėtos korporacijos.

Linkime laimingos kelionės gerb. tautiečiam!

Sveikas Kūdikis Suteikia Linksmumą Kiekvienai Motinai

Visi kūdikiai, jeigu tik gausa gerą maistą, turi būti sveiki ir augti stiprus. Jeigu jūs negalite žindyti savo kūdikio, tai neduokite tokio maisto, kurio jis negali suvirškinti. Jūsų pirmutinii bandymu turi būt

Borden's EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)

Tai maistas, kuris buvo pirmutinė pagelba per tris gentkartes kiekvienai motinai.

Iškirpkite šį pagarsinimą ir prisiskite j The Borden Co., New York ir gausite pilnus patarimus ir nurodymus, kaip jį vartoti lietuvių kalboj visai veltui ir puikią kūdikių knyga.

LAIVAKORTĖS vėl ATPIGO

- Į Klaipėdą \$107.00
- Į Liepoją \$107.00
- Į Piliavą-Karaliaučius \$106.50

PINIGŲ SIUNTIMAS Lietuvos žemiausiu dienos kursu.

Pinigus gauna laike 25-30 dienu arčiausiam paštu.

P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave.,
Brooklyn, New York.

Phones:
Bell — Kensington 5316

Dr. E. G. Klimas
LIETUVIS GYDYTOJAS

Priėmimo valandos:
9—10 valandai ryte.
6—8 valandai vakare.

2538 E. Allegheny Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

Ar Jus Kankina Pleiskanos? **NAUDOKITE Ruffles**

Ar Jums Gaišvos Odos Niekti? **NAUDOKITE Ruffles**

Ar Jusų Plaukai Slenka? **NAUDOKITE Ruffles**

Ar Jus Norite Apauguoti Jus? **NAUDOKITE Ruffles**

Užlaikymui savo plaukus švelniai ir tankiai **NAUDOKITE Ruffles**

Užlaikymui gaires odos sveikiai ir tvirtai **NAUDOKITE Ruffles**

Ruffles galima gauti visose aptiekose po 65c. bonkų, arba tiesiog išsidirbeju per paštą už 75c. bonkų.

F. AD. RICHTER & CO.
3rd Ave. & 35th St. Brooklyn, N. Y.

Į LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS

LAIVAKORTES galima gauti pagal prekes kompanijų ir ant geriausių laivų visu liniju pas seniausią LIETUVISKĄ agentą — **G. KUNAŠAUSKĄ**. Agentura uždėta 1910 m. PASPORTUS išreikalauju visiems keliaujantiems į LIETUVĄ.

Atvažiuojančius iš kitų miestų patinku ant stoties. Persiuntimas PINIGŲ Į LIETUVĄ pagal dieninį kursą. ATYDA. Mainymas pinigų ne priverstinas, bet išmainau, jeigu kas klausia.

G. Kunašauskas
179 E. 3-rd Street, New York, N. Y.

Henry J. Schnitzer State Bank
141 Washington St. New York, N. Y.

PO NUOLATINE KONTROLE BANKINIO DEPARTAMENTO NEW YORKO VALSTIJOS

KAIP SENIAUS, TAIP IR DABAR SIUNČIA pinigus į Lietuvą pagal dienos kursą. BANKAS, turintis geriausius ryšius Lietuvoje, išmoka pinigus greitai ir saugiai.

PARDUODA LAIVAKORTES į Lietuvą ir iš Lietuvos ant geriausių ir geriausių laivų.

PARUPINA PASPORTUS, pasirašymus konsulių ir suteikia geriausius patarimus keleiviams.

NORĖDAMI GAUTI PRAKES auskinių ar laivakortėčių, rašykite į SENĄ ir gerai ŽINOMĄ:

Henry J. Schnitzer State Bank
141 Washington St. New York, N. Y.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA GYVUOJA 85 METAU VIENYBĖ

„Vienybė“ įstaiga per 85 metus siunčia pinigus į visas pasaulio dalis, parduoda laivakortes ant visų geriausių linijų ir viskuom keleivius apsupina, atlieka visokius spaudos darbus greitai ir gražiai, turi didžiausią Amerikoje lietuviškų knygų sandėlių ir leidžia didelį laikraštį „Vienybė“ du sykiai savaitėje. Prenumerata: \$3.50 metams. Visi kreipėsi į „Vienybę“ kitur niekadros nebeatkreipia. Visais reikalais rašykite:

VIENYBĖ,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

JOHN S. LOPATTO
Attorney and Counselor-at-Law
S.L.A. Advokatas-Patarėjas,
308-9-10 Coal Exchange Building.
WILKES BARRE, PA.
Telephone 4256 Market

GEORGE MATULEWICH
ATTORNEY-AT-LAW
National State Bank Building,
810 BROAD ST., NEWARK, N. J.
Room 810

SIŪSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonėsi taip pataria Lietuvos bankai

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.
Chicago Ill.

PINIGAI

Persiuočiame pinigus į Lietuvą ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai.

LAIVAKORTES

Parduodame laivakortes ant visu liniju. Padarome pasportus. Patinkame keleivius ant visu New Yorko stočių. Prirengtame viską kas kelionėje yra reikalinga. Visuose reikaluose kreipkitės pas:

AMBRAZIEJUS & DANIELIUS
168 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. Greenpoint 5975. (S.L.A. nariai)

MOTINŲ MODERNIŠKOJI LOPSINĖ

“Citi neverki mano mažulėli — neraudok, aš tau duosiu BAMBINO čiučia-liul’ a.”

Greičiau bėgi į aptieką ir nupirki 35c. bonką

BAMBINO
Valstieškis išrag. S. V. Pat. Olos

Arbatinis šaukštukas tuojaus pašalins kūdikio vidurių diegimą ir į kelias valandas sutaisys vidurius ir galutinai pašalins užkietėjimą. „Kūdikiai mėgsta jį! Jie prašo daugiausia!“

Motinos! Jeigu jūsų aptiekorius neturi jo, tai prisiskite 40c. paštu markėmis tiesiog į

F. AD. RICHTER & CO., Borough of Brooklyn, New York.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N. Y.

TIESI Į LIETUVĄ PER HAMBURGĄ PILAVĄ ARBA LIEPOJŲ

Važiuokite parankiu ir tiesiu keliu. Lietuviai važiuojanti į Piliavą aplenkia Lenkų juostų karidorą. Visa trečia klasa padalinta į kambarius ant 2-ju, 4-rių, 6-tijų ir 8-tijų lovų.

LATVIA geg. 10, POLONIA geguž. 17

Trečios klasos kainos: I Hamburgą \$103.50 — Piliavą \$106.50 — Klaipėdą ir Libavą \$107.

Paštui laivakortėms kreipkitės prė savo agentu

United American Lines Inc. **JOINT SERVICE WITH** **Hamburg American Line**

NEW YORK — HAMBURG DIRECT

Į rumpas susiejkimas su visom dalim Centralės Europos. Savaitiniai išplaukimai kas Ketvergas nue pier 86, North River, 46 St., New York, 12 val. d.

Kajutos su 2, 4 ir 6 lovom ant visu laivų. Dideli valgyimo kambariai, saliniai ir pasivaikčiojime dėniai skiriamai 3 klasės. Ant laivų „Hansa“, „Bayern“, „Wuerttemberg“ ir „Mount Clay“ yra specialiąų kajutu.

Du nauji 20,000 tonų trijų kėribų laivai **RESOLUTE** ir **RELIFANCE** plauks kas antras utarninkas su 1-mos, 2-ros ir 3-čios klasos pasażeriais. Užsakymui vietos kreipkitės prie mūsų agentu arba **UNITED AMERICAN LINES,** 89 Broadway, New York.

LIETUVA

WHITE STAR

I Cherbourgą ir Southamptoną
Homeric (34.000 ton.) geg. 6, bir. 10
Olympic (46.000 ton.) geg. 13, bir. 3
Majestic (56.000 t) geg. 20, bir. 17

Didžiausi pasaulyje laivai.

Tuojaus po atvažiavimu į Southamptoną keleiviai yra perkeltiami ant kito laivo, plaukiančio tiesiog į Danzigą ir Liepoją. Užtikrinam patogią kelionę ir saugų pervežimą bagažo.

RED STAR LINE

Keliauja tiesiog į Liepoją. Dideli, gražūs laivai. Reguliarai plaukia.

AMERICAN LINE

I Cherbourgą ir Hamburgą:
Minnekahda (3 kl.) geg. 24, bir. 28
Manchuria geg. 31, liep. 5, rugp. 9
St. Paul bir. 7, liepos 12, rugp. 16
Mongolia bir. 21, liepos 26

Patogus perkėlimas keleiviu ir bagažo ant Rivų, plaukiančių į Liepoją ir Danzigą.

Gabenkit Jusų gimines ir draugus iš Europos ant gražių mūsų linijų laivų. Geras maistas. Gražūs kambariai. Mandagus patarnavimas. Klausk mūs apie kainas už laivakortes atkeliavimui iš Europos.

Kreipkis į: **PASSENGER DEPARTMENT,** No. 1 Broadway, New York, N. Y. arba prie vietinių agentų.

S.L.A. PILDOMOSIOS TARBOS IR KOMISIJU ADRESAI

PILDOMOJI TARYBA:
Prezidentas — St. Gegužis, Mahanoy City, Pa.
Vice-Prez. — V. Kamarauskas, 177 Slocum St., Edwardsville, Pa.
Sekretorė — F. Jurgeliūtė, 307 W. 30-th St., New York City.
Išdirininkas — T. Paukštis, 13 Mill St., Pittston, Pa.
Izdō Glob. — M. A. Raginskas, 326 R. R. St., Plymouth, Pa.
Izdō Glob. — J. M. Danielius, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Dr.-Kvotėjas — Dr. F. Matulaitis, 8 Vernon St., Worcester, Mass.

KONTROLĖS KOMISIJA:
J. Nevickas, — 252 Broadway, So. Boston, Mass.
F. Živatkauskas, — 1102 Pierce St., Scranton, Pa.
J. Kačergis, — 219 Madison St., Hoboken, N. J.

APŠVIETOS KOMISIJA:
Dr. A. L. Graičinas, — 3310 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Dr. I. Bronušas, — 615 Columbia Ave., Baltimore, Md.
K. Jurgelionis, — 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

ISTATŲ KOMISIJA:
K. Gagis, — 3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Z. Puišniūtė, — 253 Broadway, So. Boston, Mass.
J. Lopatto, Coal Exchange Bldg., Wilkes Barra, Pa.

FINANSŲ KOMISIJA:
K. Jurgelionis, — 173 Winter St., Montello, Mass.
A. Ivalkevičius, — 1622 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
K. Varsaius, — c/o All Nations Deposit Bank, Pittsburgh, Pa.

SVEIKATOS KOMISIJA:
Dr. A. Montvidas, — 2117 Washington Blvd., Chicago, Ill.
Dr. J. Mikolaitis, — 90 Lawrence St., Lawrence, Mass.
Dr. J. Jonikaitis, — 3732 Michigan Ave., Detroit, Mich.

PRIEGLAUDOS NAMO KOMISIJA:
P. A. Dėdysnas, — 85 Millbury St., Worcester, Mass.
M. A. Raginskas, — 326 R. R. St., Plymouth, Pa.
V. M. Cėkanauskas, — 2 Vernon Sq., Worcester, Mass.

LABDARYBĖS KOMISIJA:
S. Bakanaus, — Box 495, Bridgeville, Pa.
P. Jurgeliūtė, — 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
A. T. Issaitis, — 8c Millbury St., Worcester, Mass.

KANKINŲ KOMISIJA:
A. Mikalauskas, 125 Grand St., Brooklyn, N. Y.
J. Zafimas, — 104 Ward St., Worcester, Mass.

SKUNDŲ IR APĖLIACIŲ KOMISIJA:
P. R. Istalevičius, — 23 Millbury St., Worcester, Mass.
J. Sekevičius, 101 Oak St., Lawrence, Mass.
J. Ambraziejus, — 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.